Ազգ
Azg
24 ՅՈՒՆԻՍ 2004 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 116 (3038)

Շառլ Ազնավուրի գրքի շնորհանդեսն Իտալիայում

Յունիսի 21-ի երեկոյան Միլանի «Դալ Վերմե» թատրոնի 1500 տեղանոց դահլիճը չկարողացավ տեղավորել բոլոր նրանց, ովքեր ցանկանում էին մասնակցել Շառլ Ազնավուրի գրքի շնորհանդեսին, տեղեկացնում է Իտալիայում ՀՀ դեսպանությունը: Գիրքը հրատարակել է Իտալիայի նշանավոր «Ռիցոլի» հրատարակչությունը: Մոտ 3 ժամ տեւած երեկոն բացեց «RCS libri» մեծագույն հրատարակչական խմբի տնօրեն Ֆեռուչո դե Բարտոլին, ապա «Հայոց ցեղասպանության մոռացման պատճառները» ելույթով հանդես եկավ նախկինում Մոսկվայում Իտալիայի դեսպան Սերջո Ռոմանոն: Ազնավուրն ընթերցեց որոշ հատվածներ իր գրքից, ապա Դեբյուսիի ստեղծագործությունների կատարմամբ հանդես եկավ իտալացի նշանավոր դաշնակահար Մկելե Կամպանելլան: Երեկոն ավարտվեց Ազնավուրի հարցազրույցով, որից հետո անվանի երգչին երկար ժամանակ բաց չէին թողնում ինքնագիր ստանալ ցանկացողները:

Շնորհանդեսին բազմաթիվ միլանահայերի հետ ներկա էր նաեւ Իտալիայում ՀՀ դեսպան Գ. Բաղդասարյանը:

Դեւիսը Ղարաբաղի խնդիրը քաշելո՞ւ է Եվրոխորհուրդ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Բրիտանացի խորհրդարանական, 66-ամյա Թերի Դեւիսն առաջիկա 5 տարիներին կզբաղեցնի Եվրոխորհրդի գլխավոր քարտուղարի պաշտոնը: Այս ընտրությունը հատկանշական է նրանով, որ 2002 թվականից Դեւիսը Եվրոխորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի (ԵԽԽՎ) Ղարաբաղի հարցով զեկուցողն է, եւ նրա պատրաստած զեկույցը հակամարտության մասին բանավոր պետք է այսօր ներկայացվի Ստրասբուրգում:

Սովորաբար բրիտանացի դիվանագետներն ասում են, որ իրենք երկրից դուրս թագավորին ծառայող ջենթլմեններ են (ասել է թե՝ ներկայացնում են Լոնդոնի դիրքորոշումները), երկրի ներսում՝ ընդդիմադիր կամ ցինիկ: Թե որքանով է վերոնշյալն ընդունելի Դեւիսի համար, կարելի է միայն ենթադրություններ անել: Եվրոխորհրդի նոր գլխավոր քարտուղարը, մյուս կողմից, ընկալվում է Մ. Նահանգների «ներկայացուցիչը» Եվրոխորհրդում:

Նախկին գլխավոր քարտուղարի քվեարկությունը Դեւիսն ասել է, որ անգամ ընտրվելու դեպքում շարունակելու է հետաքրքրվել Ղարաբաղով եւ չի դադարեցնելու իր աշխատանքները հակամարտության կարգավորման ուղղությամբ: Եվրոխորհրդի՝ Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ հետաքրքրությունը չպետք է պայմանավորել անձերով: Սակայն, մյուս կողմից, ԵԽԽՎ Ղարաբաղի հարցով զեկուցողի ընտրությունը գլխավոր քարտուղարի պաշտոնում կարող է նշանակել Եվրոխորհրդի առավել լուրջ ներգրավում կարգավորման գործընթացում:

Երկու օր առաջ Եվրոխորհրդի գործող գլխավոր քարտուղար Վալտեր Շվիմերը հիշեցրեց, որ եվրոպական այս կազմակերպությունը Հայաստանին եւ Ադրբեջանին ընդունեց իր շարքերը, որպեսզի վերջ դնի «ո՛չ խաղաղություն, ո՛չ պատերազմ» վիճակին, որն «այլեւս հնարավոր չէ հանդուրժել»: «ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը ղարաբաղյան կարգավորման հարցում ստանձնել է մեծ պատասխանատվություն, սակայն ես կարծում եմ, որ այս հարցում Եվրոխորհուրդն անելու բան ունի», ասել է Շվիմերը:

Տես էջ 2

ՇՓՈՒՄՆԵՐ

Ստամբուլում նախատեսվում է հայ-թուրք-ադրբեջանական հանդիպում

Պրահայից վերադառնալով Բաքու, Ադրբեջանի արտգործնախարար Էլմար Մամեդյարովն ադրբեջանական հեռուստատեսությանն ասել է, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի մասնակցությամբ իր հանդիպումը Վարդան Օսկանյանի հետ կարելի է որակել ղարաբաղյան կարգավորմանն ուղղված հերթական քայլ: Ըստ Մամեդյարովի, կողմերը հնարավորություն են ստացել մոտիկից ծանոթանալու միմյանց դիրքորոշումներին: Դեռեւ վաղ է խոսել այդ բանակցությունների կոնկրետ արդյունքների մասին, հաշվի առնելով, որ ղարաբաղյան հակամարտությունը ձգվում է 16 տարի, մինչդեռ արտգործնախարարներն ընդամենը երեք անգամ են հանդիպել:

Մամեդյարովն ասել է, որ արտգործնախարարների չորրորդ հանդիպումը նախատեսված է օգոստոսին, հաղորդում է «Ռեգնում» գործակալությունը: Մինչ այդ, ինչպես նշել է Ադրբեջանի արտգործնախարարը, հունիսի 28–29-ը Ստամբուլում կայանալիք ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի շրջանակներում նախատեսված է եռակողմ հանդիպում Հայաստանի, Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի արտաքին գերատեսչությունների ղեկավարների մասնակցությամբ: Պաշտոնական Երեւանն առայժմ չի հաստատում Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով հանդիպման հավանականությունը:

Հասան Ռոհանին Իրան-Հայաստան հարաբերությունների մասին

ԹԵՀՐԱՆ, 23 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իրանի ազգային անվտանգության գերագույն խորհրդի նախագահ Հասան Ռոհանին ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արտաշես Թումանյանի հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ նշել է, որ իր ղեկավարած խորհուրդն աջակցում է Հայաստանի հետ հարաբերությունների զարգացմանն ու ընդլայնմանը:

Թեհրանը համարում է, որ Երեւանի հետ դրական հարաբերությունները խթանում են տարածաշրջանում խաղաղության, անվտանգության եւ կայունության ամրապնդմանը, ասել է նա:

Ռոհանին հանդիպել է նաեւ ՀՀ էներգետիկայի նախարարի հետ: Նա նշել է Իրան-Հայաստան նավթամուղի կառուցման կարեւոր դերը երկկողմ համագործակցության համար, Արախ գետն անվանելով երկու պետությունների միջեւ առեւտրատնտեսական հարաբերություններն ամրապնդելու եւ հիդրոէներգետիկ համակարգը զարգացնելու կարեւոր աղբյուր:

ԻՌՆԱ լրատվական գործակալությունը հայտնում է, որ կողմերն ընդգծել են նաեւ Քաջարանի թունելի կառուցման կարեւորությունը:

Ինգուշիայում 92 սպանված եւ 120 վիրավոր

Նախորդ օրը Ինգուշիայի տարածքում Շամիլ Բասաեւի ահաբեկիչների իրականացրած արյունալի գործողությանն ի պատասխան, կատարելով նախագահ Վլ. Պուտինի հրահանգը, ռուսաստանյան բանակը երեկ զանգվածային գործողություններ ձեռնարկեց Ինգուշիայի եւ Չեչնիայի տարածքում: Ըստ Նազրանից հասած տեղեկությունների, սպանվել է 92 եւ վիրավորվել 120 մարդ, մեծ մասամբ ինգուշ եւ չեչեն ապստամբներ: Զոհեր կան նաեւ ռուսական բանակից:

Խոդորկովսկուն 10 տարվա բանտարկություն է սպասում

Ռուսաստանի ամենահարուստ մարդուն՝ Խոդորկովսկուն 10 տարվա բանտարկություն է սպասում, եթե դատարանը նրան մեղավոր ճանաչի: Երեկ Մոսկվայի Մեշչանսկի դատարանում խաբեության եւ հարկային պարտավորություններից խուսափելու մեղադրանքով Խոդորկովսկու դատը հետաձգվեց մինչեւ հուլիսի 12-ը: Ինչպես գրել էր **«Ազգը»** նախապես, «Յուկոս» նավթային ընկերության սեփականատիրոջ փաստաթղթերը, իսկ նրանք տանն են, ձգտում են հարցին արտադատարանական լուծում տալ: Հարկային իշխանությունները պահանջում են 3.4 մլրդ դոլար տույժ ու տուգանք, մինչդեռ «Յուկոսի» ղեկավարությունը պահանջում է ավելի երկար ժամանակ այդ գումարը վճարելու համար: Նրանք պնդում են, որ իրենց կհաջողվի այդ գումարը պարտատերերից հավաքել ավելի երկար ժամանակի դեպքում: Այսուհանդերձ, բոլորը գիտակցում են, որ «Յուկոսի»՝ նավթային այդ հսկայի սնանկացումը ծանր հարված կլինի Ռուսաստանի տնտեսությանը:

Անհաջող սկիզբ

Բազմամարդ էր երեկ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքի կենտրոնական մայրուղի դուրս եկող ճանապարհահատվածը: Բոլորն անհամբերությամբ եւ ուրախությամբ էին սպասում «Կիլիկիա» առագաստանավին, որպեսզի հանդիսավոր պայմաններում եւ ընդունված կարգի համաձայն անձնակազմին ու առագաստանավին բարի ճանապարհ եւ անփորձանք ուղեւորություն մաղթեին:

Երկու ժամ սպասելուց եւ հուսախաբ լինելուց հետո պարզվում է, որ քարշակը, որի վրա տեղադրված էր «Կիլիկիա» առագաստանավը, ու նրանով էլ պիտի հասներ Փոթիի նավահանգիստ, Աղի հանքի մոտ փչացել է ու խափանել ճամփորդությունը: Իսկ թե երբ կվերանորոգվի ու կսկսվի «Կիլիկիայի» ուղեւորությունը, մեր ընթերցողներին կտեղեկացնենք լրացուցիչ:

Մ. Մ.

Սաուդյան Արաբիան 30 օր է տալիս ահաբեկիչներին

Սաուդյան Արաբիայի Ֆահդ թագավորի հրամանագիրը երեկ երեկոյան ընթերցեց գահաժառանգ իշխան Աբդալլան: Դա ավելի շուտ վերջնագիր էր՝ ուղղված երկրում գործող ահաբեկիչներին: Նրանց տրվում է ընդամենը 30 օր հանձնվելու եւ ապաշխարելու: Հրամանագրում Ֆահդ թագավորը խոստանում է, «իսլամի օրենքների համաձայն», մեղմ վարվել ապաշխարածների հետ, այլապես նրանք բոլորն էլ մահապատժի են ենթարկվելու: «Մեր վերջին հնարավորությունն է սա», ասվում է թագավորական հրամանագրի վերջում:

Զարկաուին սպառնում է սպանել Իրաքի ժամանակավոր վարչապետին

Հեռուստատեսային հաղորդմամբ երեկ ձայնասփռվեց «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպության գլխավոր ղեկավարներից համարվող Աբու Մուսաբ ալ Զարկաուի ուղերձը, որում վերջինս սպառնում է «դանակով, ռումբով, փամփուշտով կամ թույնով» սպանել Իրաքի ժամանակավոր վարչապետ Ալաուիին: Վերջինս հակադարձելով այդ սպառնալիքին, երեկոյան հայտարարեց, որ Զարկաուին բոլոր իրաքցիների թշնամին է: Օրվա ընթացքում կոալիցիոն ուժերը ռմբահարեցին Ֆալուջա քաղաքը, որտեղ ենթադրաբար գտնվում է Զարկաուիի եւ նրա հետեւորդների թաքստոցը: Արդյունքում, ըստ կոալիցիոն ուժերի հրամանատարության, սպանվել են «Ալ Ղաիդայի» 20 մարտիկներ:

Շաթ էլ Արաբում ձերբակալված բրիտանացիները ազատ կարձակվեն

Իրանյան կողմը երեկ հայտարարեց, թե շուտով ազատ են արձակվելու մի քանի օր առաջ Շաթ էլ Արաբի իրանյան հատված մուտք գործած բրիտանացի 8 զինծառայողները: Սկզբում իրանյան կողմը կասկածում էր, որ նրանք դիվերսիոն գործողության կամ հետախուզության համար էին մուտք գործել իրանյան ջրեր: Ակնկալվում էր, որ ձերբակալվածները բրիտանացի դիվանագետներին կհանձնվեին երեկ գիշեր:

Գյումրիից Աթենք՝ հաշմանդամի սայլակով

Կուբանի մայրաքաղաքը հունիսի 21-ին ողջունեց հայաստանցի արտասովոր ճանապարհորդներին: Մանկուց հաշմանդամ Հովհաննես Լոլոյանը հունիսի 11-ին իր սայլակով մեկնել էր Գյումրիից, որպեսզի շուրջ 2400 կմ հաղթահարելուց հետո Աթենք հասնի Մերձօլիմպիական խաղերի բացման առթիվ:

Ձեռնարկման գլխավոր հովանավորը հեռահաղորդակցության «Արմենտել» ընկերությունն է՝ հանձին գլխավոր տնօրեն Լումակիս Խալալամպուսի:

- «Արմենտելը» պատահաբար չէ, որ դարձել է նախագծի հովանավոր, որի նպատակը հայ-հունական փոխհարաբերությունների ամրապնդումն է: Ինչպես հայտնի է, ընկերության բաժնետոմսերի ստուգիչ ծրարը պատկանում է հունական ֆիրմաներից մեկին,- պարզաբանեց Հովհաննես Լոլոյանը:- Այդ մարաթոնի եւս մեկ կարեւոր նպատակն է հաշմանդամների լիարժեք ինտեգրումը ժամանակակից հասարակությանը:

Մեր հայրենակիցներին ուղեկցում են իր բարեկամներ եւ նախագծի համահեղինակներ Գուրգեն Սարգսյանը, Գագիկ Քոչարյանը եւ Ռաֆայել Ուրիխանյանը: Նրանց երթուղին անցնում է Վրաստանով, Ռուսաստանով, Ուկրաինայով, Ռումինիայով եւ Բուլղարիայով:

Կրասնոդարի երկրամասում խաղաղարար հյուրերին դիմավորեցին տեղի հայկական հասարակական կազմակերպությունների, շրջանային ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչներ, տեղական վարչակազմերի ղեկավարներ: Ճանապարհորդները Կուբանի տարածքում անցան Նովոռոսիյսկ, Տուապսե, Գորյաչի Կլյուչ, Կրասնոդար քաղաքներով: Ապա նրանց սպասում են Դոնի Ռոստովում, Օդեսայում, Բուխարեստում, Սոֆիայում: Սեպտեմբերի 17-ին Աթենք հասնելուց հետո Հովհաննեսը կմասնակցի Մերձօլիմպիական խաղերին:

ՎԻԿՏՈՐ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

Լոռու մարզի համայնքները մեծ վնաս են կրել աննախադեպ կարկուտից

Հունիսի 22-ին, ժամը 18-24-ը Լոռու մարզի գրեթե ողջ տարածքում, առավելապես Տաշիրի, Ստեփանավանի, Գուգարքի համայնքների մեծ մասում տեղացած առատ խոշորահատիկ կարկուտի, հորդառատ անձրեւի, ուժգին քամու, անձրեւից առաջացած հեղեղների պատճառով 90-100 տոկոսով վնասվել եւ ոչնչացվել են բոլոր մշակաբույսերի ցանքատարածությունները, շարքից դուրս են եկել բնակարանների տանիքները: Առավելապես տուժել են կարտոֆիլի, հացահատիկի, բանջարեղենի ցանքերն ու պտղատու այգիները: Կարկուտի տեւողությունն այնքան երկար էր եւ կարկտահատիկների չափն այնքան մեծ, որ հունիսի 23-ի կեսօրին անգամ Ամրակից, Գյուլագարակ, Գարգառ, Վարդաբլուր, Կողես, Լոռի Բերդ, Բովաձոր, Ուռասար, Նովոսելցովո, Կաթնառատ, Մեղվահովիտ, Բլագոդարնոյե համայնքների, Ստեփանավան քաղաքի ճամփեզրերին ու բուսածածկույթի մեջ բավականին հաստ շերտով մնացել է տեղացած կարկուտը: Մեծ վնասներ են պատճառվել նաեւ Վանաձոր քաղաքին, շրջակա համայնքներին:

Լոռու մարզպետարանի եւ մարզի արտակարգ իրավիճակների ու քաղաքացիական պաշտպանության վարչության օպերատիվ շտաբը հունիսի 23-ի առավոտից սկսեց ամփոփել ստացվող ահազանգերը, մասնագետները գործուղվեցին` տեղում ուսումնասիրելու իրավիճակը եւ փաստացի վնասի չափերը ճշտելու:

Մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանն ահազանգող հեռագիր է հղել ՀՀ կառավարություն` տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարարին, գյուղնախարարին, կառավարությանն առընթեր արտակարգ իրավիճակների վարչություն` խնդրելով մասնագետներ գործուղել` տեղում իրական վնասների չափերը ճշտելու եւ տուժած ազգաբնակչությանն օգնելու առաջարկություններ մշակելու համար:

Տեղեկացնելով այս ամենի մասին` Լոռու մարզպետարանի գյուղատնտեսության եւ բնապահպանության վարչության պետ Վոլոդյա Բունիաթյանը հայտնեց, որ տարեց բնակիչների վկայությամբ նման ծավալների եւ ուժգնության կարկուտ վերը նշված համայնքների տարածքներում երբեւէ չի եղել:

«Փաստորեն` շարքից դուրս է եկել առատ բուսածածկույթը, բավական լավ բերքի ակնկալիք ունեցող գյուղացիները հերթական անգամ հայտնվել են անելանելի վիճակում,- ասաց Վ. Բունիաթյանը:- Եղած մշակաբույսերի մեծ մասից այլեւս հնարավոր չէ որեւէ բերք ստանալ:

Կարտոֆիլացանքի որոշ հատվածներում լրացուցիչ մշակման եւ սնուցման շնորհիվ գուցե հնարավոր է ստանալ գոնե սերմացու տնկանյութ»:

Մարզպետարանի մասնագիտական հանձնաժողովը մեկ շաբաթվա ընթացքում կճշտի տարբեր համայնքների վնասների չափերը:

Երեկ Ստեփանավանի քաղաքապետարանից տեղեկացանք, որ քաղաքում եւ շրջակա գյուղերում տեղացած աղետալի կարկտահարության, ուժգին կայծակի, քամու հետեւանքով վնասվել է ցանքատարածության 100 տոկոսը: Ըստ Ստեփանավանի օդերեւութաբանական կենտրոնի տվյալների` քամու ուժգնությունը 1 վրկ-ում հասել է 22 մետրի, իսկ կարկուտի տեղումների նստվածքի չափը` 30-40 սմ-ի: Վնասվել են 700 հա կարտոֆիլի, հացահատիկի, բանջարաբոստանային կուլտուրաների ցանքատարածություններ, 1000 քմ անասնապահական օբյեկտներ, 1000 հա ցանովի եւ բնական խոտաղաշտեր, 25 հա խնձորի, տանձի, սալորի բերքատու այգիներ: Զգալի վնաս է հասցվել բազմաբնակարան շենքերի տանիքներին, ջարդվել են ապակիները: Շենքերի նկուղային հարկերը լցվել են անձրեւաջրերով, վնասվել են կոյուղագծերը: Առանձնատներում անձրեւաջուրը հասել է մինչեւ առաջին հարկ: Ըստ մասնագետների` բնական այս աղետը բացառիկ երեւույթ էր:

ՄԱՌՎԵԼ ՄԿՐՏՉՅԱՆ,
Վանաձոր

Վերժինե Սվազլյանի «Հայոց ցեղասպանությունը եւ պատմական հիշողությունը»` անգլերեն

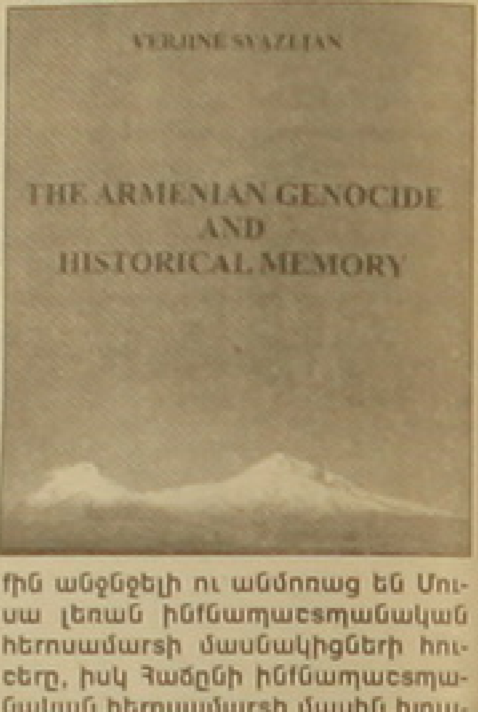

Գիտությունների ազգային ակադեմիան եւ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտը լույս են ընծայել Վերժինե Սվազլյանի «Հայոց ցեղասպանությունը եւ պատմական հիշողությունը» աշխատության անգլերեն տարբերակը` Տիգրան Ծուլիկյանի թարգմանությամբ: Գրքում ներկայացված են Հայոց ցեղասպանության 1915-1922 թթ. պատմական իրադարձությունները. «Շուրջ 50 տարիների ընթացքում բառ առ բառ, պատառիկ առ պատառիկ գրի առնելով, ձայնագրելով ու տեսագրելով, ստեղծվել ու ամբողջացվել են սույն ուսումնասիրության սկզբնաղբյուրները` ժողովրդական հուշերն ու պատմական բնույթի երգերը», գրում է Վերժինե Սվազլյանը:

Նրա գրի առած, ձայնագրած ու տեսագրած ժողովրդական նյութերն ընդգրկում են Արեւմտյան Հայաստանի, Կիլիկիայի եւ Անատոլիայի հայաշատ ավելի քան 70 բնակավայրերից վերապրողների հուշերը:

Ժողովրդական հուշերում բազմաթիվ վկայություններ կան, որ Ադանայի, Կեսարիայի, Քյոթահիայի, Բուրսայի եւ այլ վայրերի հայերը հիմնականում թրքախոս են եղել: Նրա գրի առած երգերը պատմում են հայ մանուկներին հայերեն սովորեցնող վարժուհու լեզուն կտրող գազանաբարո թուրքերի մասին, որոնք արգելում էին հայերին խոսել մայրենի լեզվով: Ահա թե ինչու պատմաքաղաքական իրադարձությունների անմիջական տպավորությամբ ստեղծվել են նաեւ թրքալեզու ժողովրդական երգեր, որոնցում առանձնահատուկ շեշտվել է երիտթուրքերի վարած թրքացման եւ բռնի հավատափոխման քաղաքականությունը:

Վերապրողների ողբերգական ու սահմռկելի պատմությունների կողքին անջնջելի ու անմոռաց են Մուսա լեռան ինքնապաշտպանական հերոսամարտի մասնակիցների հուշերը, իսկ Հաճընի ինքնապաշտպանական հերոսամարտի մասին հյուսված երգերը պահպանվել ու մինչ օրս երգվում են:

Գրքի խմբագիր, ԳԱԱ թղթակից անդամ Սարգիս Հարությունյանը ասում է, որ «Հեղինակն առաջինն է գիտական շրջանառության մեջ դրել Հայոց ցեղասպանության շուրջ հյուսված հիշյալ նյութերը` հատկապես ժողովրդական հուշերն ու թուրքալեզու երգերը», որոնք թուրք ու թուրքամետ պատմաբաններին հակահարված տալու իմաստով ունեն պատմական վավերագրերի արժեք:

Իսկ ինքը` հեղինակը, ի հավելումն այդ արժեքի նշում է, որ դրանք ոչ միայն անցյալի վկայություններ են, այլեւ` ապագայի նախազգուշացում, որ պետք է ուղղվի մարդկությանը:

Առաջիկայում լույս կտեսնի գրքի թուրքերեն տարբերակը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Դեյվիսը Ղարաբաղի խնդիրը քաշելո՞ւ է Եվրոխորհուրդ

Սկիզբը էջ 1

Եվրոպական կառույցների, առաջին հերթին Եվրոխորհրդի եւ Եվրամիության շահագրգռվածությունը` առավել ներգրավվել ղարաբաղյան կարգավորման հարցում, վերջին շրջանում դարձել է իրողություն: Ըստ հակամարտության երեք կողմի` Հայաստան, Լեռնային Ղարաբաղ եւ Ադրբեջան, մինչդեռ Եվրոպայի համար (եւ Եվրոխորհրդի, եւ Եվրամիության) նման հարցեր գոյություն չունեն: Պետք է հաշվի առնել, որ Եվրոխորհրդի անդամ են ԵԱՀԿ կողմից

ում, Եվրոպայի չինովնիկներին այնքան էլ չի հետաքրքրում ո՛չ տարածքային ամբողջականության, ո՛չ ազգերի ինքնորոշման եւ ո՛չ էլ Ղարաբաղի կարգավիճակի խնդիրը: Նույն Թերի Դեյվիսի ավելի վաղ արված հայտարարությունները հուշում են, որ Եվրոպայի համար առաջնային են փախստականների ու տեղահանվածների, մարդու իրավունքների պաշտպանության, ժողովրդավարության եւ նմանօրինակ այլ հարցեր:

Ղարաբաղյան հարցը Եվրոխորհուրդ տանելը կամ այս կազմակերպության առավել ակտիվ ներգրավումը կարգավորման գործընթացում հայկական կողմի համար շահեկան չէ մի շարք առումներով: Նախ` ի տարբերություն ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի, որի հոլովույթում է Ղարաբաղի խնդիրը, Եվրոխորհուրդն առավել հակված է հակամարտության կողմեր դիտելու Երեւանին եւ Բաքվին, իսկ Եվրոպայի չինովնիկներն օգտագործում են «հայ-ադրբեջանական հակամարտություն» ձեւակերպումը, ինչը նշանակում է ղարաբաղյան խնդրի էության խեղաթյուրում:

Երկրորդ, ԵԱՀԿ 1994 թ. Բուդապեշտի գագաթաժողովը հստակ նշում է հակամարտության կողմեր ճանաչված երեք միավորներից երկուսը` Հայաստանն ու Ադրբեջանը: Եվրոպան մեր տարածաշրջանը դիտում է տնտեսական մեկ միավոր, որտեղ սահմանները կարեւոր չեն:

Երրորդ, Եվրոխորհրդում շատ ավելի դժվար կլինի 45 տարբեր պետությունների հարյուրավոր չինովնիկների հետ աշխատելը: Հունվարին Ստրասբուրգում Ղարաբաղի հարցով ընդունվեց Հայաստանի համար տհաճ զեկույց, ըստ էության մեր երկիրը հռչակվեց օկուպանտ: Հայաստանը Եվրոխորհրդում, մեծ հաշվով, չունի դաշնակից նաեւ այն պատճառով, որ մեր խորհրդարանական պատվիրակությունը երկրից դուրս ոչ թե թագավորի ծառայող ջենթլմեն է, այլ ընդդիմադիր: Մինչդեռ Ադրբեջանի պատվիրակությունը, առավել եւս Ղարաբաղի հարցում, պաշտպանում է Բաքվի դիրքորոշումը:

Բացի այս ամենից, Եվրոխորհրդի նոր գլխավոր քարտուղարը բրիտանացի է, իսկ բրիտանական քաղաքականությունը Կովկասում դժվար թե չլինի ադրբեջանամետ, հատկապես արդի ժամանակներում, երբ Կովկասից նավթի հոտ է փչում:

Մաքսավորների աչքից չի վրիպել

Հայաստանի ազգային անվտանգության ծառայության մամուլի կենտրոնի տարածած օպերատիվ տեղեկագրից տեղեկանում ենք, որ Երեւան քաղաքի բնակիչներ Աննա Քամալյանը եւ Վարդան Խազմալյանը ազգային անվտանգության մարմինների տեսադաշտում հայտնվել են անօրինական կարգով Թուրքիայից ներկրված ոսկյա զարդերի վաճառքով զբաղվելու կասկածանքով:

Իրականացված օպերատիվ հետախուզական միջոցառումներով հունիսի 21-ին Վարդան Խազմալյանի եւ Աննա Քամալյանի մոտ հայտնաբերվել են 3,3 կգ, ավելի քան 30 հազար ԱՄՆ դոլար արժողությամբ ոսկյա զարդեր:

Ոսկեղենը Թուրքիայում ձեռք են բերել Աննա Քամալյանն ու Վարդան Խազմալյանը, թաքցնելով ոսկյա իրեր պատրաստելու նպատակով ձեռք բերված օդամղիչ սարքավորման մեջ, այն հանձնել են միջազգային ավտոբեռնափոխադրումներ իրականացնող «Սպարտակ Մուրադյան» ՍՊԸ-ին Երեւան տեղափոխելու համար: Քամալյանն ու Խազմալյանը հայտնել են, որ ոսկեղեն ներկրելու այդ ձեւն ընտրել են` համոզված լինելով, որ մաքսային մարմինները ավտոբեռնափոխադրումները մանրակրկիտ չեն ստուգի: Հարուցվել է քրեական գործ մաքսանենգության մեղադրանքով: Նախաքննությունը վարում է ՀՀ ԱԱԾ քննչական վարչությունը:

Թունավորման պատճառները պարզվում են

Ինչպես տեղեկացանք արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվական կենտրոնի օպերատիվ տեղեկագրից, հունիսի 22-ին Դսեղից Ապարան վերադառնալու ճանապարհին` Սպիտակ քաղաքի մոտ էքսկուրսիա մեկնած երեխաների մի մասի, Արագածոտնի մարզի Նորաշեն գյուղի 6 եւ Շիրակի մարզի Մեծ Մանթաշ գյուղի 2 բնակիչների մոտ սկսել է սրտխառնոց: Տուժածներն անհապաղ տեղափոխվել են Սպիտակի նորվեգական հիվանդանոց, ուր նրանց ցուցաբերվել է համապատասխան բուժօգնություն: Ենթադրվում է, որ երեխաները թունավորվել են ջրից կամ սննդից: Ներկայումս նրանց առողջական վիճակը բժիշկները գնահատում են բավարար:

Հայտնաբերվել է արգելված քիմիկատ

ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապերի եւ լրատվության վարչության օպերատիվ տեղեկագրից տեղեկանում ենք, որ հունիսի 22-ին ոստիկանության Վայքի բաժնի աշխատակիցները բերման են ենթարկել 1952 թ. ծնված Պետիկ Ղ.-ին: Վերջինիս պատկանող ավտոմեքենայից առգրավվել է 19 կգ սոտրագոլ տեսակի արգելված թունաքիմիկատի նմանվող փոշիանման զանգված: Պետիկ Ղ.-ն ստորագրությամբ բաց է թողնվել, կատարվում է հետաքննություն:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Քաղաքապետի ընտրություն Արտաշատում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 11-ին կանցկացվեն Արտաշատի քաղաքապետի հերթական ընտրությունները: Ինչպես հայտնեց ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար Աննա Ալեքսանյանը, գրանցվել է 3 թեկնածու: Նրանք են գործող քաղաքապետ, ՀՀԿ անդամ Գագիկ Մուրադյանը, ոչ մի տեղ չաշխատող, ՀՀԿ անդամ Գագիկ Մնացականյանը եւ անկուսակցական, «Արտաշես» ՍՊԸ տնօրեն Թադեւոս Թադեւոսյանը:

Նշենք, որ համաձայն Ընտրական օրենսգրքի, թեկնածուն կարող է քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ օգտվել ինքնաբացարկ հայտնելու իրավունքից:

Ցավակցություն

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչությունը եւ «Ազգ» օրաթերթի խմբագրությունը խորապես ցավակցում են Սերգո, Գագիկ, Արա, Արմեն եւ Կարինե Աբրահամյաններին իրենց սիրելի մորաքրոջ`

Թամարա Կարապետի Աբրահամյանի

մահվան կապակցությամբ:

Թաղումը տեղի կունենա այսօր, հունիսի 24-ին, ժամը 13.00-ին, Վայոց Ձորի մարզի Մալիշկա գյուղում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԲ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353

Համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Նորանկախ աշխարհ գալն ավանդաբար ուղեկցվում է ուրախ արարողություններով: 40 օրը, 6 ամիսը, ատամների հայտնվելը եւ այդպես շարունակ բաց նշում են ու ժամանակ առ ժամանակ անց հեռահայաց գնահատականներ տալիս: Նույն սկզբունքով երեկ քաղաքական քննարկման ակումբում մի քանի տասնյակ հրավիրյալներ հեռահայաց գնահատական, վերլուծություն եւ ապագայի ուրվագծում անելու համար կարեւորել էին քաղաքական կոալիցիայի գոյության մեկ տարին, որ լրացավ ճիշտ 13 օր առաջ:

Գլխավոր բանախոսի դերը տրվել էր **Գալուստ Սահակյանին**՝ որպես ԱԺ ամենամեծ, Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության խմբակցության ղեկավարի: Վերջինս իր ողջ ելույթը կառուցելով ընդդիմադիր ամռանը մնալ Երեւանում եւ աշխատել ընդդիմությանը խորհրդարան վերադարձնելու ուղղությամբ:

Վիգեն Խաչատրյանը, սակայն, նոր ձեւավորվող ընդդիմություն չի տեսնում եւ վտանգավոր է համարում արդեն իսկ ունեցած իրավիճակը, որն ընդամենը հասարակությունից կտրված իմիտացիոն իշխանությունն է եւ տոտոլիտար ընդդիմությունը, որոնք երկուսն էլ հավասարապես հեռու են երկրի զարգացման երաշխիք լինելուց: Իսկ բարեփոխումների երաշխիք քաղաքական ուժերն իրավիճակի բերումով մղվել են լուսանցք, քանի որ վտանգ են ներկայացնում «իմիտացիոն իշխանությանը»: Այս կարծիքին լինելով, Խաչատրյանը համոզված է, որ արդեն 14 տարի գործ ունենք իմիտացիայի հետ: Իսկ ներկայիս քաղաքական «կոալիցիան դարձել է կոլեկտիվ անպատասխանատվության մարմնացում»: Վիգեն Խաչատրյանը կարծես մոռացած լինի, որ իր իսկ նշած 14 տարիներին իշխանության գլուխ է եղել նաեւ իր հարազատ կուսակցությունը՝ ՀՀՇ-ն, եւ եթե խոսելու լինենք պատասխանատվությունից, ապա պետք է մասնաճեղքեմք հենց ՀՀՇ-ի պատասխանատվության մեծագույն մասնաբաժինը, իհարկե, չմոռանալով ներկայիս իշխանությունների պատասխանատվությունը եւս:

Գալուստ Սահակյանի նմանատիպ հիշեցումը Խաչատրյանն ուղղակի անհարիր համարեց, քանի որ, ըստ իրեն, վերլուծելու եւ ոչ թե գնահատելու ժամանակն է: Իսկ պատասխանատվության հարցում Սահակյանը բացառեց կոալիցիայի խուսափողական դիրքը եւ ընդգծեց, որ երկրում քաղաքական զարգացումները թեեւ դանդաղ են ընթանում, սակայն առկա է տնտեսական զարգացում, որոնց անհամեմատ զարգանալու դեպքում Հայաստանը կարող է վերածվել տարածքի, որը կունենա որեւէ երկրի կամակատար կառավարիչ: Այդ վիճակում չհայտնվելու համար, Գալուստ Սահակյանի համոզմամբ, հարկավոր է արագ գործել եւ գիտակցել, որ արդեն իսկ սպառել ենք դանդաղելու ժամանակը:

Սակայն **Հրանտ Խաչատրյանի** համոզմամբ, այսօր հայաստանյան իշխանությունների գերագույն խնդիրն է համապատասխան կադրերի ապահովման հարցը, որը չի լուծվում ոչ կոալիցիոն կուսակցությունների կողմից, եւ ոչ էլ այդ անելու հնարավորություն է տրվում մյուս կուսակցություններին: Հրանտ Խաչատրյանի այս կարծիքին հետեւած Գալուստ Սահակյանի խոստում հնչեց այն միտքը, որ քաղաքական դաշտից չպետք է վերջնականապես դուրս մղել որեւէ կուսակցություն: Եվ այսօր ՀՀՇ-ի շարքերում կան գիտակ եւ պատրաստված մարդիկ, որոնց իմացությունն օգտագործելը ճիշտ կլիներ, սակայն դա չի նշանակում, թե Սահակյանը ՀՀՇ-ն համարում է նոր ձեւավորվող ընդդիմություն:

Թե՛ Հրանտ Խաչատրյանը, թե՛ Գալուստ Սահակյանը կարեւորեցին արմատական բարեփոխումների իրականացումը, իսկ Վիգեն Խաչատրյանը համոզմունք հայտնեց, որ առայժմ հասարակության մեջ ցավալիորեն չի ձեւավորվել այդ բարեփոխումների պահանջը եւ հարկավոր է դրա ձեւավորման ուղղությամբ աշխատել:

«Մինչեւ ե՞րբ եք դեմ լինելով կողմ քվեարկելու»

«Չկա մի հարց, որին բոլոր քաղաքական ուժերն ասեն այո»

գործչի սկզբունքների վրա, նախ փաստեց, որ կոալիցիան ստեղծվել է ոչ թե միասնական գաղափարական հենքի, այլ որոշ սկզբունքների շուրջ, ապա ընդգծեց, որ նպատակը քաղաքական լայն համագործակցությամբ եւ խաղաղությունն ու կայունությունն առանցք ընդունելով երկրի զարգացումն ապահովելն է: Սակայն ինքը՝ հանրապետական Գալուստ Սահակյանն էլ չժխտեց, որ երկրի բնակչությունն իրավացիորեն է բողոքում. «Դե որ վատ է ապրում, պիտի բողոքի, բա ինչ պիտի անի»: Իսկ պատճառն այն է, որ այսօր յուրաքանչյուր կուսակցություն փորձում է համոզել ժողովրդին, թե ինքը լավագույնն է եւ մյուսներից ավելի շատ է մտածում ժողովրդի մասին:

«Այսօր տագնապահարույց է այն, որ չկա ոչ մի հարց, որի առնչությամբ բոլոր կուսակցություններն ասեն այո: Միասնականություն չկա նույնիսկ ղարաբաղյան խնդրում: Եթե նկատեցիք, անգամ հանրահավաքի հարթակում այդ հարցը բարձրացնում էին ղարաբաղյան խնդրի կողները: Յուրաքանչյուր կուսակցություն իր կողմն է ձգում», իր այս դիտարկումները ներկայացնելուց հետո Սահակյանը Հայաստան երկրի լինելիության սպառնող ամենամեծ վտանգը համարեց ներքաղաքական դաշտում առկա բազմակողմանի եսասիրական քաշքշուկը: Ոչ պակաս վտանգավոր գնահատեց ձեւավորվելիք ընդդիմությանը, եւ հենց դա ու այդտեղից բխող երկրի համար, մեղմ ասած, ոչ շահեկան հետեւանքները կանխարգելելու նպատակով Գալուստ Սահակյանը պատրաստվում է ծել է կոլեկտիվ անպատասխանատվության մարմնացում»:

Իշխանությանը եւ քաղաքական կոալիցիային ուղղված քննադատությունները ջերմորեն ընդունելով հանդերձ, Գալուստ Սահակյանը երկիրը դեպի զարգացում տանելու հարցում կարեւորեց ընդդիմության վերադարձը խորհրդարան, միջոցների բեւեռացումը բացառող ենթակառուցվածքների եւ հայրենական քաղաքական ուժերի միմյանց հետ զուգելու կառուցության ստեղծումն ու զարգացումը: Իսկ իրեն ուղղված «Մինչեւ ե՞րբ եք դեմ լինելով կողմ քվեարկելու եւ մի՞թե չեք գիտակցում, որ ձեր (Հանրապետական) վերջը կարող է ավելի վատը լինել, քան ՀՀՇ-ինն էր: Գուցե ձեզ չթողնե՞ն մնալ Հայաստանում» հարցին Գալուստ Սահակյանը մեծագույն վստահությամբ պատասխանեց. «Անկախ նրանից, թե ինչպիսին կլինի Հանրապետականի վերջը, ես Հայաստանում ապրել եմ ու ապրելու եմ, իսկ վերջն էլ լավ է լինելու»:

Թերեւս ամենամտահոգիչն այն է, որ ոչ իշխող կոալիցիան, ոչ էլ առկա ընդդիմությունը մինչ օրս չեն պատկերացնում իրենց գործունեության ուղղությունն անգամ եւ դեռ գտնվում են փնտրտուքի փուլում, ու իրենց իսկ հավաստմամբ, մեծապես զբաղված են սեփական շահերի պաշտպանությամբ: Այստեղից էլ հարց է առաջանում, թե ընդդիմության հանրահավաքային գործունեության եւ կոալիցիայի ծրագրային հստակեցումների որոշակի ամյակը նշելու պատշին ենք արժանանալու: Եվ տասնամյակներով, թե՞ հարյուր կամ հազարամյակներով ենք չափելու Հայաստանի երրորդ հանրապետության գոյությունը:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Մեզանում մեկ օբյեկս ունենալն արդեն ամոթաբեր է, դատվաբեր է քաղաքը քարուքանդ անելը

Էրեբունի համայնք Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանն այցելեց անցյալ տարվա օգոստոսին, երբ տողագիր մամուլն արծարծում էր, իսկ հեռուստաընկերությունները շատ հրապարակ ներկայացրին համայնքի խնդիրները: Այդպես էլ անհայտ մնաց, թե մյուս համայնքներում ապօրինի շինություններ հայտնաբերած ու ապամոնտաժած քաղաքապետարանն այս համայնքում գոնե մեկ ապօրինի շինություն նկատե՞ց, թե՞ ոչ:

Այս լուսանկարներն արված են մայրաքաղաքի Էրեբունի համայնքի

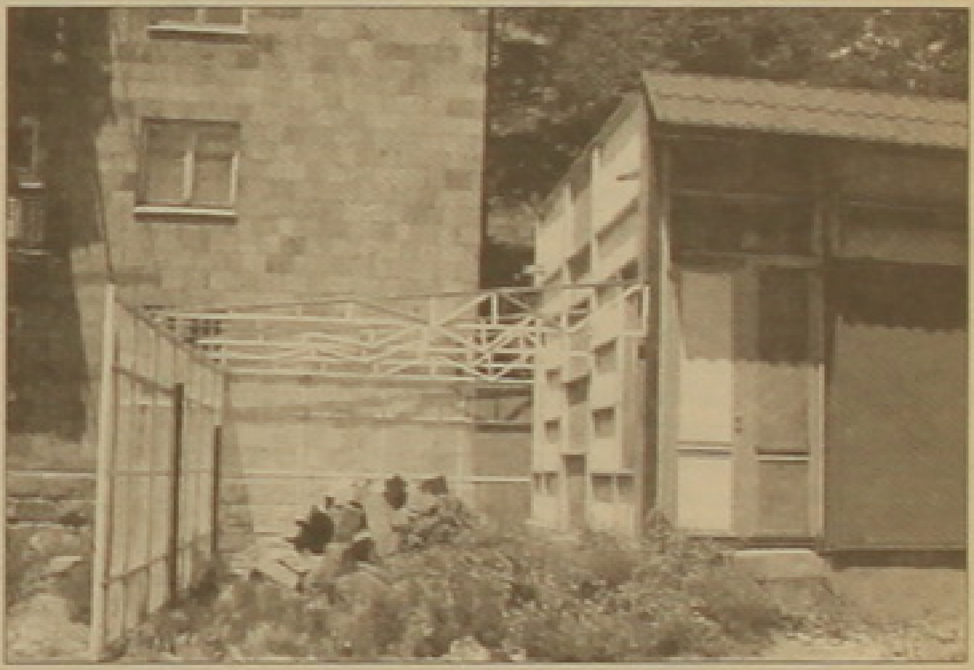

Արցախի եւ Ռոստովյան փողոցներում, որտեղ մյուս փողոցներից ոչ պակաս թափ են առել ինքնակոչ շինարարները:

Գրեթե ամեն օր խմբագրություն են զանգահարում կամ այցելում ապօրինի շինություններից բողոքող մեր համաքաղաքացիները: Նրանցից մեկը, Արցախի 10 շենքի բնակիչ Վազգեն Հովհաննիսյանը զայրացած է առաջին հարկի իր պատուհանի տակ կառուցվող ապօրինի շինությունից, որն անցյալ տարվա հոկտեմբերին ապամոնտաժվելուց հետո այս տարվա գարնանը նորից լույս աշխարհ եկավ:

Առաջին լուսանկարում պատկերվածը հենց այդ շինությունն է, որն, ինչպես տեսանելի է, տեղադրված է շենքի մերձակա կանաչ տարածքի վրա: «Խրուշչովյան» նեղ ու մռայլ բնակարանների պարզեւած սրտնեղությունը կարծես քիչ է բնակիչների համար, ինքնակամ շինարարները նրանց զրկում են նաեւ բնական լույսից ու արեւից:

Շենքի բնակիչը նորից դիմել է Էրեբունու թաղապետ Միեր Սեդրակյանին. «Մայիսի 24-ին ապօրինի կառույցը արգելելու խնդրանքով դիմում գրեցինք թաղապետին, սակայն առ այսօր գրավոր պատասխան չենք ստացել, որեւէ բան պարզելու մեր ջանքերն անցան ապարդյուն», ասում է նա: Այս ամենի մեջ ամենատարօրինակն այն է, որ շաբաթ օրը նա գրություն է ստացել, համաձայն որի համաշիրությունն այդ շինությունն ապօրինի է համարում եւ խոստանում ապամոնտաժել: Ինչպես երեւում է, այս համայնքում համաշիրությունները ապօրինի շինություններով զբաղվելու իրավասություն ունեն...

Իսկ շենքերի մերձակա տարածքները խիստ ախորժաբեր են դարձել նրանց համար, ովքեր արդեն հասցրել են ձեռք բերել գոնե մեկ կառույցի տարածք: Քանի որ մեր օրերում մեկ օբյեկս ունենալը չափից ավելի ամոթաբեր է «ճշտով» տղերքի համար, նրանք էլ իրենց «պատիվը փրկելու» համար քանդում են ու քանդում, հերն անիծած, թե բնակիչներին մանուր օդ է պետք, երեխաներին՝ խաղահրապարակ:

Հիմա Արցախի փողոցից անցնենք Ռոստովյան փողոց, որտեղ Գեսարի բաց տարածքի վրա եռում շինարարություն է: Իհարկե, լավ է, որ այդ գարեջրատունը ծածկվում է, բայց նորից խլվում է քաղաքացիներին պատկանող տարածքից. այդ հասվածում մայթեզր պարզապես գոյություն չունի այլեւս, քանի որ շինանյութի առեւտրով զբաղվողները ծանապարհին փռել են երկաթյա խողովակներ ու շինանյութի զանազան տեսակներ: Ավելի առաջ գնալով կարել է տեսնել, որ քարուքանդ է արվում Գեսարի վաղուց արդեն ծածկված հատվածը, որը ժամանակին հանգստի գոտի էր: Իբրեւ իրեղեն ապացույց մնացել են հալից ընկած 2 ճոճանակները, որոնցից երեխաները դեռ չեն հրաժարվում: Այս հատվածը քանդողների եռանդը սահմաններ չունի, քարուքանդ են արվել բոլոր սալիկները, իսկ կանաչի մասին խոսելն այս պարագայում ուղղակի ավելորդ է դառնում, այս մարդկանց համար սեփական օբյեկտներ ունենալն ամեն ինչից վեր է...

Հետո՞ ինչ, որ նորմալ երկրներում ամեն թաղամաս իր հանգստի գոտին ունի, երեխաների համար խաղահրապարակ կառուցելն ամենագլխավորն է, մենք դրանից դեռ շատ հեռու ենք: Քաղաքի կենտրոնում ստեղծված 1-2 խաղահրապարակներով ամեն ինչ կարծես ավարտվեց: Կանաչ տարածքների մասին կարելի է միայն երազել, որովհետեւ այլեւս չունենք, գոնե խաղահրապարակներ ստեղծելու մասին մտածենք: Դրա համար մեծ միջոցներ պետք չեն, միայն ցանկություն ու պատվի զգացում է պետք: Ի դեպ, շինանյութի առեւտր անողները թող մի քիչ էլ մտածեն, որ փոքրիկների համար շատ առողջարար է տաք ավազի մեջ խաղալը: Նրանցից գոնե մեկը այդպիսի խաղահրապարակ ստեղծելու նախաձեռնությամբ հանդես կգա՞..

Անի. բղր.

Կանայք որոշել են վերահսկել իրենց կյանքը բարելավելու ազգային ծրագիրը

«Հայաստանի Հանրապետության կանանց վիճակի բարելավման եւ հասարակության մեջ նրանց դերի բարձրացման 2004-2010 թթ. ազգային ծրագիրը», որ երկարատեւ քննարկումներից հետո վավերացվեց այս տարվա մայիսին, ամենից շատ հուզում է «Կանանց հանրապետական խորհրդի» ղեկավար Նորա Հակոբյանին, որը մտավախություն ունի, թե ծրագիրը կդառնա հերթական չգործող փաստաթուղթ, եթե հասարակական կազմակերպությունները չդառնան բոլոր օղակներին համախմբող ու սատարող ուժ: Երեկ նա անցկացրեց ծրագրի երրորդ քննարկումը, որին մասնակցող կանայք, ինչպես ինքն է նկատել, այնքան էլ լավատեսական հայացքով չեն նայում ծրագրին:

«Մեզ համար սա ռազմավարական փաստաթուղթ է, որը հասարակական կազմակերպություններն ու լրատվամիջոցները պետք է օգտագործեն որպես հայ կնոջ հոգսը թեթեւացնելու լավագույն միջոց: Կանայք պետք է գործուն դառնան ու վերահսկեն համայնքներում իրականացվելիք բոլոր ծրագրերը, այդ թվում աղքատության հաղթահարման ծրագիրը, որտեսզի նյութական օգնություն ստանան ամենակարիքավորները, եւ թույլ չտրվեն գրտանումներ, անարդարություններ», ասում է նա:

Հասարակական կազմակերպությունները մոտ ժամանակներս պետք է միաբանվեն ըստ ծրագրի ուղղությունների՝ կրթական, առողջապահական, գյուղի կանանց հիմնախնդիրներ եւ այլն, որտեսզի ավելի կոնկրետացնեն իրենց առաջիկա անելիքները:

«Գյուղի կին» հասարակական կազմակերպության նախագահ Վերա Գրիգորյանը լավ գիտի գյուղի կանանց վիճակը, որ ապրում են ծանր հոգսերի մեջ խեղդված՝ կասարելով տղամարդուն հավասար աշխատանք: «Երեւանում տարածված կարծիք կա, թե գյուղում շատ ավելի հեշտ է, քանի որ այնտեղ ամեն ինչ կա, հողը կերակրում է: Շատերը պատկերացում անգամ չունեն, թե այդ ամեն ինչը կյանքով է ստեղծվում: Մեր ղեկավարները պետք է ավելի խորությամբ մոտենան գյուղի խնդիրներին եւ ավելի իմաստուն քայլերի գնան, որտեսզի գյուղացին կարողանա ապրել, եւ ոչ թե ծայրահեղ հուսահատության հասնելով հեռանա գյուղից: Եթե գյուղը լքվեց, քաղաքի վիճակն իսկապես շատ կծանրանա, համոզվելու համար բավական է տեսնել նախորդ տարվա համեմատ այս տարվա գյուղմթերքների թանկացումը: Ահա թե ինչու կյանքի բարելավումը պետք է գյուղից սկսել, առավել եւս որ կանանց հիմնախնդիրները հատկապես սուր են գյուղերում», ասում է նա:

Դժվար է հավատալ, որ գոնե այս ծրագրի իրագործումը մեր կառավարությունը կսկսի գյուղից, որովհետեւ վերջին տարիներին գրեթե ամեն բան արվեց գյուղացուն իր հողից կտրելու, մայրաքաղաքում ու արտասահմանում էժան աշխատուժ դարձնելու համար: Գյուղացուն ռոտգման ջրից զրկելը հավասարազոր է կյանքից զրկելուն: Սա է իրավիճակը, որին դիմացողներ դեռեւս մնացել են..

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Մատնանշումներ

Երվանդ Զախարյանը չի փայլում ճշմարտախոսությամբ

Քաղաքապետը մի խոստում է միայն կատարել՝ վերացրեց տրամվայը

Մոտ մեկ տարի է, ինչ Երեւանի քաղաքապետ է նշանակվել Երվանդ Զախարյանը: Նրա նշանակման առաջին օրերին հաջորդած միամիտ հույսերը, թե հերթական քաղաքապետը, ի վերջո, կզբաղվի մայրաքաղաքի հոգսերով, շատ շուտով ի դերեւ ելան: Ժամանակը ցույց տվեց, որ չնայած իր եւ քաղաքապետարանի մյուս պաշտոնյաների բազում խոստումներին, Երեւանի խնդիրներից եւ ոչ մեկը չլուծվեց: Հերթական անգամ մայրաքաղաքի բնակչության կարծիքը այս կամ այն խնդրի առնչությամբ կոպտորեն արհամարհվեց: Սակայն ավելի առարկայական լինելու համար անդրադառնանք այդ խնդիրներին առանձին-առանձին եւ դրանք լուծելու քաղաքապետարանի խոստումներին:

Երեւանցիներին առավել մտահոգող խնդիրներից է կանաչ տարածությունների հոշոտման հաշվին, առանց քաղաքաշինական տարրական նորմերը պահպանելու սրճարաններ եւ ռեստորաններ կառուցելու տենդը: Քաղաքապետը մեկ անգամ չէ, որ խոստացել է պայքարել դրա դեմ, անգամ հրապարակավ հայտարարել, որ սրճարան կառուցելու նպատակով այլեւս հողահատկացում չի արվելու: Սակայն այդ ընթացքում նոր սրճարաններ կառուցվեցին Օղակաձեւ զբոսայգում եւ սկսվեց դրանց կառուցումը նաեւ Ավետիք Իսահակյանի արձանի շրջակայքում: Կանաչ տարածությունները շարունակվեցին ավերվել «Հաղթանակ» զբոսայգում, Նոր-Մարաշի բարձունքում, Դալմայի այգիներում: Անտեղյակներին հիշեցնենք, որ ինչ էլ ասի Երվանդ Զախարյանը եւ ինչպես էլ փորձի արդարանալ, միեւնույն է, հողահատկացման համար թույլտվությունը տրվում է նրա ստորագրությամբ: Հետեւաբար, կարող ենք փաստել, որ քաղաքապետը վերեւում հիշատակված իր խոստումը չի կատարել, ավելին, ինքն է թույլատրել նոր հողահատկացումները նշված վայրերում: Այստեղ չի կարելի չհիշատակել նախկին գլխավոր ճարտարապետ Նարեկ Սարգսյանին, որն այս ամենի նախաձեռնողն ու ոգեշնչողն է եղել: Բնականաբար, ոչ նախկին գլխավոր ճարտարապետը, ոչ քաղաքապետը որեւէ մեկի գեղեցիկ աչքերի համար չէին դա անում:

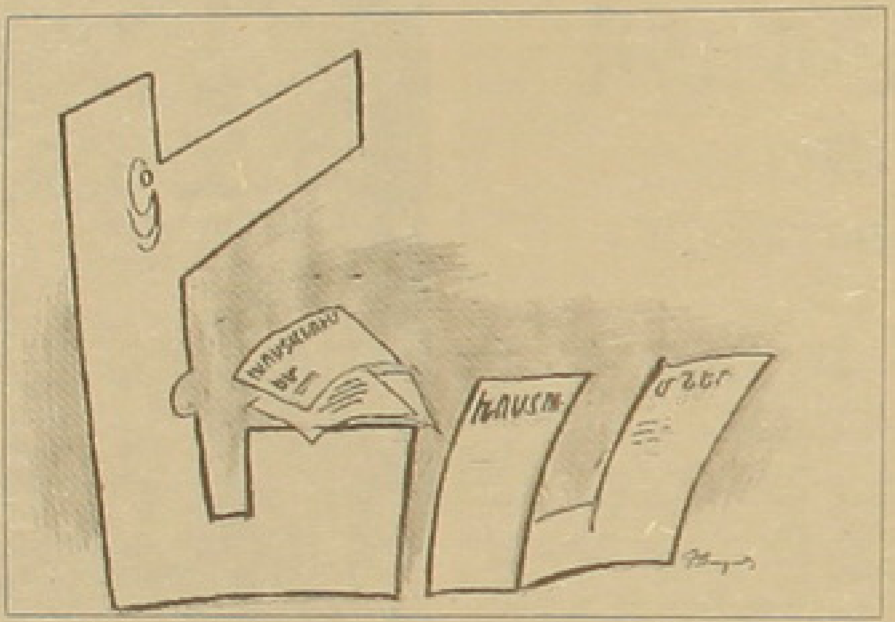

Հաջորդ մեծաղմուկ խոստումը, որն ուղեկցվեց լայն քարոզչությամբ, ապօրինի կառույցների քանդելուն էր վերաբերում: Յուրաքանչյուր համայնքում մեկ-երկու խղճուկ կրպակ ու կիսակառույց քանդելուց հետո դրա մասին մոռացան: Բնականաբար, չքանդվեց քաղաքապետարանի կողմից քանդման ենթակա 125 բենզալցակայաններից եւ 105 գազալցակայաններից ոչ մեկը: Սա էլ քաղաքապետի «ճշմարտախոսության» մյուս վկայությունը: Չխոսենք այն մասին, որ Երեւանի սրճարանային-ռեստորանային համալիրների զգալի մասն ապօրինի է: Դրանց քանդման կամ օրինականացման մասին անգամ չի էլ խոսվում: Դե եթե խոստացվածը չի կատարվում, ապա ինչ կարելի է ասել մնացածի մասին:

Փողոցային առեւտուրը վերացնելու խոստումը տվել են բոլոր քաղաքապետները: Ներկա քաղաքապետը խոստացավ, որ այս հարցում ինքը վճռական է տրամադրված: Բավական է շրջել քաղաքի կենտրոնական եւ մյուս մարդաշատ վայրերով՝ գալու համար քաղաքապետի խոստման արժեքը: Սննդամթերքն ու էժանագին հյութերն ամենուր են, որոնց առողջության համար վտանգավոր լինելը բազմիցս են նշել մասնագետները: Սակայն քաղաքապետի «վճռական տրամադրվածությունը» չի երեւում:

Դեռեւս անցյալ տարվանից խոսվում է Հրազդանի կիրճում գտնվող օբյեկտների համար ջրահեռացման ցանց կառուցելու մասին: Կեղտաջրերի հեռացման անհրաժեշտության մասին խոսակցություններն ավելի սրվեցին Հրազդանի գարնանային վարարումներից հետո: Սակայն այդ խոսակցություններն այդպես էլ մնացին խոսակցություններ: Քաղաքապետարանի պաշտոնյաների «պինդ» զգուշացումները, թե կեղտաջրերի հեռացման կոյուղագծեր չկառուցելու դեպքում այդ օբյեկտները կփակվեն, իրենց տեղն այժմ զիջել են օբյեկտների տերերի հետ համաձայնության գալու մասին հայտարարություններին: Կարելի է միայն գլուխ ընկնել, թե ինչու քաղաքապետարանի չինովնիկներն այդպես կերպարանափոխվեցին, ինչի արդյունքում մինչ այժմ այդ կոյուղագծերը չեն կառուցվել:

Քաղաքապետարանի պաշտոնյաները բազմիցս հավաստիացրել էին նաեւ Ֆիրդուսի շուկայի տեղափոխման վճռականության մասին, որտեղ հակահիգիենիկ եւ առեւտուր իրականացնելու համար ամենատարրական պայմանները բացակայում են: Այդ շուկա-տոնավաճառը, սակայն, անկախ տեղափոխելու քաղաքապետարանի խոստումներից, այսօր էլ գործում է:

Երեւանի մեկ այլ կարեւորագույն խնդրի՝ հասարակական տրանսպորտի կարգավորման վերաբերյալ քաղաքապետը դեռ շարունակում է խոստումներ տալ: Անգամ մի քանի տասնյակ ավտոբուսներ բերվեցին, որոնց վերաբերյալ պայմանավորվածությունն, ի դեպ, ձեռք էր բերել դեռեւս նախորդ քաղաքապետը, եւ որոնց մի մասն է միայն ներկրվել: Ինչ վերաբերում է միկրոավտոբուսներին, ապա նրանց հարցը քաղաքապետարանը բավականին յուրօրինակ ձեւով լուծեց, ինչից մինչ այժմ էլ տուժում ենք բոլորս: Դեղին համարանիշների ներդրումից հետո մայրաքաղաքը սպասարկող մոտ 4000 երթուղային տաքսիներից մնացին 3000-ը: Ճիշտ է, նախկինում ստվերում գործող 2000 միկրոավտոբուսներից մոտ 1000-ը սկսեցին գործել օրինական դաշտում, բայց մոտ 1000-ն էլ դուրս մնացին երթուղիներից, պատճառ դառնալով տրանսպորտային սպասարկման աննախադեպ վատթարացման: Տրանսպորտային թեման շարունակելով չենք կարող չնշել Երվանդ Զախարյանի մեկ այլ խոստում, որը, նա, ի տարբերություն մյուսների, մինչեւ վերջ կատարեց: Խոսքը երեւանյան տրամվայի վերացման մասին է, ինչը նա խոստացել էր քաղաքապետ դառնալուց անմիջապես հետո:

Կարծում ենք, վերոնշյալը բավարար է համոզվելու, որ Երվանդ Զախարյանը, մեղմ ասած, չի փայլում ճշմարտախոսությամբ, եւ նրան առանձնապես չեն հետաքրքրում երեւանցիներն ու նրանց հուզող խնդիրները: Հետեւաբար, նման քաղաքապետի կարիք մայրաքաղաքը չունի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հրաժարվենք վտանգավոր սննդատեսակներից

Գենետիկորեն ձեւափոխված մթերքների ազդեցությունը համեմատվում է ատոմային ռումբի ներգործության հետ

Մի քանի օր առաջ բրիտանական բնապահպանները աղմկահարույց ցույց էին կազմակերպել՝ իշխանություններից պահանջելով արգելել իրենց երկիր հենց նոր մուտք գործած, գենետիկորեն մոդիֆիկացված (ԳՄ) ամերիկյան եգիպտացորենի իրացումը:

Վիճակագրական տվյալներով՝ միայն վերջին 10 տարիներին ԱՄՆ-ում յուրաքանչյուր մարդ գիրացել է 2-3 կգ-ով: Գիտնականների համոզմամբ, դա հետեւանք է էկոլոգիապես ոչ մաքուր սննդի օգտագործման: Մասնավորապես կենսատեխնոլոգիայի զարգացումն այսօր մարդկության առաջ այս նոր սպառնալիքն է ներկայացրել՝ սննդամթերքի մեջ գենետիկորեն ձեւափոխված օրգանիզմների առկայությունը: Գենետիկական ձեւախեղումների տեսքով դրանց ազդեցությունը առանձնապես զգալի է դառնում երրորդ, չորրորդ սերունդների վրա: Գենային ինժեներիայի սկզբունքներով ստացված արտադրատեսակները նպաստում են նաեւ վարակիչ հիվանդությունների արագ տարածմանը: Փորձագետները համոզված են, որ այս կարգի սննդամթերքի երկարատեւ օգտագործման հետեւանքով կարող են առաջանալ նաեւ ալերգիկ, մաշկային հիվանդություններ, աղիների խրոնիկական բորբոքումներ:

Սեւեռվելով բացառապես ժամկետանց, անորակ սննդամթերքի վրա, հայ սպառողը բոլորովին տեղեկացված չէ այս վտանգավոր խնդրի մասին: Գենային ինժեներիայի ներխուժումը շրջակա միջավայր, այսինքն, բնության հավասարակշռության խախտումը, ինչպես նմանօրինակ այլ դեպքերում, իր օրենքներից հեռացած մարդուց բնության վրեժխնդրության հերթական արտահայտությունն է: Այս դեպքում էլ մարդը դաժանորեն վճարում է իր հերթական մոլորության համար:

ԳՄ բույսերը չափազանց կայուն են վնասատուների, հերբիցիդների, մանրէների բացասական ներգործությունների հանդեպ: Դրանք նաեւ ցրտադիմացկուն են, աչքի են ընկնում բարձր բերքատվությամբ: Առավելագույն շահույթ ապահովող այս կարեւոր հատկանիշներն էլ նպաստել են, որ այդ սկզբունքով աճեցված բույսերն ու բանջարեղենը կարճ ժամանակում հսկայական տարածքներ գրավեն ամբողջ աշխարհում: Վիճակագրական տվյալների համաձայն, տրանսգենները հիմնականում աճեցվում են ԱՄՆ-ում ու Կանադայում: 2004 թվականին ԳՄ բույսեր են աճեցվել 125 մլն ակր տարածության վրա, 10 տոկոսով ավելի, քան նախորդ տարի: ԳՄ բույսերն ու բանջարեղենը Հայաստանում հայտնվեցին գլխավորապես հումանիտար օգնությամբ առաքված սննդամթերքի միջոցով:

Եվրամիության ստանդարտներով, սննդամթերքի մեջ ԳՄ օրգանիզմի միայն 0,9 տոկոսն է թույլատրելի: Մեր արտադրողներն ու ներկրողները զլանում են նույնիսկ պիտակավորման տարրական պահանջները կատարել, ուր մնաց ԳՄ օրգանիզմների մասին որեւէ հիշատակում անեն: Առավել եւս եթե այս տեսանկյունից բոլորովին թափուր է մեր օրենսդրական դաշտը:

Ամբողջ աշխարհում սոյան հայտնի է իբրեւ գենային ինժեներիայի սկզբունքներով աճեցված բույս: Հայաստանում քաղցրավենիքի գրեթե բոլոր արտադրություններում, հատկապես շոկոլադի, կոնֆետների բաղադրության մեջ առատորեն օգտագործվում է սոյա: Սպառողները շարունակում են կուրորեն օգտագործել դրանք:

ԳՄ օրգանիզմի ազդեցության խնդրով մտահոգ գիտնականները այն համեմատում են ատոմային ռումբի ներգործության հետ: Եթե ԳՄ օրգանիզմի առաջացրած փոփոխություններն անցնում են գենետիկ մակարդակ, ապա նշանակություն չունի, թե մեկն օգտագործել է այդպիսի մթերք, մյուսը՝ ոչ: Սերնդափոխության մեջ այն սկսում է արագ շրջանառվել:

ԳՄ օրգանիզմների ազդեցության մեխանիզմը, այնուամենայնիվ, լիովին ուսումնասիրված չէ: Դեռ ճշտված չէ, թե արդյոք ազդում է նաեւ ղեկավար գեների վրա: Այսինքն, անակնկալներ միշտ էլ կարող են լինել: Հայտնի չէ, թե ինչպիսի երեխա կծնվի այն մորից, որ երկար ժամանակ օգտագործել է այդպիսի սննդամթերք:

ՀՀ առողջապահության նախարարի անցած տարվա մարտի 28-ի հրամանով ներկայացվեց Հայաստան մուտք գործած գենետիկորեն ձեւափոխված աղբյուրներից ստացված սննդամթերքի ցանկը: Ըստ այդմ, այդ սննդատեսակների պիտակների վրա պարտադիր պետք է նշվի ԳՄ օրգանիզմի առկայության մասին: Ավելորդ է ասել, որ այդ իրավական ակտի պահանջներն ընդհանրապես չեն կատարվում: Նկատի առնելով, որ մեր բնակչությունը շատ քիչ է տեղյակ եւ այս խնդրին, եւ առավել եւս նախարարի այս հրամանին, ներկայացնում ենք ցանկի մեջ ներառված եւ Հայաստանում վաճառքի ներկայացվող այդ սննդատեսակներից գլխավորները:

Ցանկի առաջին տողում սոյան է՝ սոյայի հատիկներ, սոյայի կաթ, սոյայի յուղ, սոյայի ալյուր, պահածոյացված, սոյայի սոուս, սոյայի կաթով ստացված ըմպելիք, պաղպաղակ, մայոնեզ, տոֆու, եփած սոյա:

Հաջորդը եգիպտացորենն է՝ սննդում անմիջապես օգտագործման ձեւով (ալյուր, ձավարեղեն եւ այլն), սառեցված ու պահածոյացված եգիպտացորեն, պոպկորն (ադի-բուդի), եգիպտացորենի չիպսեր, խառը ալյուր՝ 5 տոկոսից ավելի եգիպտացորենի պարունակությամբ, եգիպտացորենի կրախմալ, յուղ, օշարակ:

Երրորդ տեղում կարտոֆիլն է՝ արագ վերականգնվող չորացրած կարտոֆիլ, կարտոֆիլային չիպսեր, կարտոֆիլային կրեկերներ, կարտոֆիլային կիսաֆաբրիկատներ, կարտոֆիլի ալյուր՝ յուղաբլիթների համար, վարենիկի կիսաֆաբրիկատներ, պահածոներ կարտոֆիլից, չորացրած կարտոֆիլ՝ արագ եփվող, կարտոֆիլային խուշուրահաց (խվորոստ):

ԳՄ օրգանիզմներ են համարվում նաեւ մոդիֆիկացված կրախմալը, բամբակի յուղը, կանոլայի յուղը, լեցետինը:

Անմիջականորեն բնական միջավայրում տրանսգենների ավերիչ ներգործություններն արդեն արձանագրվում են: ԳՄ օրգանիզմ բույսերն ավելի կենսունակ են եւ ակտիվորեն դուրս են մղում շրջակայքի բնիկ տեսակներին: Ընդ որում, խոսքը վերաբերում է ոչ միայն բուսատեսակներին:

Կենսաբանները նշում են թիթեռների անհետացման դեպքեր այն տարածքներից, որտեղ այդպիսի բույսեր են աճեցվել: Տրանսգեն կարտոֆիլով սնված մկների մոտ գիտնականները մի քանի տարի անց քաղցկեղ հայտնաբերեցին, իսկ նույնպիսի սնունդ տված ձկների ոչ միայն չափերը մեծացան, այլեւ դրանք կանաչ գույն ստացան: Մենք չգիտենք, թե այսօր մեր՝ ԳՄ օրգանիզմների անվերահսկելի օգտագործման պատճառով ինչպիսի անտեսանելի խնդիրներ կարող են առաջանալ հաջորդ սերունդների առջեւ: Ապացուցված է, որ մեր օրգանիզմում գենային «աճպարարությունները» ունակ են բոլորովին նոր, մուտացված տոքսիններ առաջացնել: Ուսումնասիրվել է տարիներ ԳՄ օրգանիզմ սննդամթերք ընդունած մի ընտանիք: Ընտանիքի անդամներից 3-ի վրա անտիբիոտիկները ընդհանրապես որեւէ ներգործություն չեն ունեցել: Նրանց օրգանիզմը յուրացրել էր ԳՄ օրգանիզմների որոշակի գեներ, որոնք անհամեմատ ուժեղ ու կայուն էին այս դեղամիջոցի ազդեցության նկատմամբ:

Այնպես որ, քանի դեռ մենք լիովին անպաշտպան ենք այս նոր չարիքի դեմ, հարկադրված ենք անել գոնե նվազագույնը՝ որեւէ սննդամթերք գնելիս հատուկ ուշադրություն դարձնել դրա բաղադրամասերի մակնշմանը (եթե, իհարկե, առկա են պիտակի վրա), եւ եթե հանդիպենք վերոնշյալ մթերքներից որեւէ մեկին, հիշենք, որ դրանք ԳՄ օրգանիզմ են եւ հրաժարվենք գնելուց:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Թուրք-իսրայելական լարվածություն

Դրա հիմքում Իսրայելի ներթափանցումն ու ակտիվ գործունեությունն են Հյուսիսային Իրաքում

Վերջին շրջանում պաղեստինցիների նկատմամբ պետական ահաբեկչության իրականացման համար Իսրայելին քննադատելը, իսկ «Համասի» առաջնորդների սպանության համար վարչապետ Արիել Շարոնին դատապարտելը սովորական են դարձել Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի համար: Դրան զուգընթաց Քրդստանի ժողովրդավարական կոնգրեսը չեղյալ է հայտարարել դեռեւս Աբդուլլահ Օջալանի ձերբակալությունից հետո փոխադարձ պայմանավորվածության արդյունքում PKK-ի հայտարարած ավելի քան 5 տարվա վաղեմության զինադադարը: Այս ամենի հետեւանքով Թուրքիայում վերսկսվեց քրդերի զինյալ պայքարը:

«Ազգը» հունիսի 17-ի համարում, անդրադառնալով զինադադարի հարցին, դրանից վերոհիշյալ կոնգրեսից հրաժարվելու առնչությամբ, կարծիք էր հայտնել, որ խնդիրը քրդերը չեն, այլ քրդական հարցի միջազգային հնչեղությունն ու այդ հարցում ԱՄՆ-ի եւ Իսրայելի շահախնդիր շահագրգռությունները, որոնք, թերեւս, պայմանավորված են Թուրքիային զսպաշապիկ հագցնելու հանգամանքով:

Հյուսիսային Իրաքի քաղաքական զարգացումները հաստատեցին մեր կարծիքը: «Անատոլու» գործակալության հունիսի 23-ի հաղորդագրությամբ Թուրքիան դիմել է Վաշինգտոնին եւ հետեւողականություն է պահանջել Իրաքի հյուսիսում PKK-ի իրավաժառանգորդ Քրդստանի ժողովրդավարական կոնգրեսի գործունեության առնչությամբ: Այլ կերպ, Թուրքիայում PKK-ի ակտիվացումը պայմանավորվել է այդ գործունեությամբ: Հետեւողականության պահանջը տվյալ դեպքում համազոր է գործունեությունը դադարեցնելու պահանջին: Ամենայն հավանականությամբ, դադարեցման հարցը կդրվի ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի առջեւ, երբ նա ՆԱՏՕ-ի ստամբուլյան գագաթաժողովի նախօրյակին կայցելի Անկարա:

Այդ ընթացքում «Պուլիցերի» մրցանակակիր ամերիկացի լրագրող Սեյմուր Հերշը հունիսի 21-ին CNN-ի էկրանից հայտարարել է դեռեւս 6 ամիս առաջ Իսրայելի Հյուսիսային Իրաք ներթափանցման մասին, որտեղ համագործակցելով քրդերի հետ՝ սկսել են ակտիվ գործունեություն ծավալել «Մոսսադը» եւ իսրայելական զինվորական հրահանգիչները: Ըստ լրագրողի, երբ «Մոսսադը» քրդերի շրջանում հետախույզներ է հավաքագրել՝ պարսկերենի պարտադիր իմացությամբ, եւ նրանց հետ ներխուժել է Իրան, ապա հրահանգիչները ձեռնամուխ են եղել 6 հազար 500 քուրդ փեշմերգեների մարզմանը, տալով նրանց կոմանդոսի մարտական պատրաստվածություն, ինչն անհանգստություն է պատճառել Թուրքիային:

Սեյմուր Հերշը հեռուստաելույթում ներկայացրել էր «Նյու Յորքեր» հանդեսի համար գրված հոդվածը, որը լույս է տեսել հունիսի 22-ին: Մինչ հոդվածի լույս տեսնելն ԱՄՆ-ում Իսրայելի դեսպանատան խոսնակ Մարկ Ռեգեւն արձագանքել է Հերշի ելույթին եւ հերքել դա: Սակայն ի պատասխան դրան, Հերշը նշել է, որ ինքը Ռեգեւին լավ է ճանաչում, հետեւաբար նրա հերքումը զարմանալի չէ:

Հունիսի 20-ի համարում Հերշին է լրացրել «Նյու Յորք թայմսը», ընդգծելով, որ քրդերը Հյուսիսային Իրաքից վտարել էին արաբներին եւ թուրքմեններին՝ շրջանի ազգագրական նկարագիրը հօգուտ իրենց փոխելու համար, նույնը սկսել են կատարել նաեւ ամերիկյան զինվորների վերահսկողության տակ գտնվող Քիրքուկում: Ամերիկյան թերթը դա պայմանավորում է նավթի պաշարներով հարուստ Քիրքուկը քրդական ապագա պետության մայրաքաղաքը դարձնելու քրդերի հավակնություններով: «Նյու Յորք թայմսի» տվյալներով քուրդ առաջնորդների (Թալաբանիի եւ Բարզանիի) որդեգրած էթնիկ զտման քաղաքականության հետեւանքով Իրաքի հյուսիսից տեղահանված 100 հազար արաբներ փախստականի կարգավիճակով հայտնվել են երկրի կենտրոնական հատվածում, որտեղ օրըստօրե ծավալվում է դիմադրությունը: Թերթում միաժամանակ նշվում է, որ հակաիրաքյան պատերազմի նախօրյակին Մահմուրի շրջանում արաբները կազմում էին բնակչության 80 տոկոսը: Ներկայումս շրջանը 80 տոկոսով քրդերով է բնակեցված:

Հատկանշական է, որ 6 հազար 500 քուրդ փեշմերգեներին մարզելու Հերշի պնդումն էլ հերքել է Թուրքիայում Իսրայելի դեսպանը: Հակառակ դրան, Հերշը մասնակցելով CNN-Turk-ի հաղորդմանը, Իսրայելի ներթափանցումը Հյուսիսային Իրաք պայմանավորել է Իրանի եւ Սիրիայի վրա հսկողություն սահմանելու մտադրությամբ, ապա եւ ավելացրել է. «Թուրքիայի նկատմամբ Իսրայելը պետք է ավելի ազնիվ լինի»: Անուղղակիորեն Հերշին է հաստատել Քրդստանի դեմոկրատական կուսակցության առաջնորդ Մասուդ Բարզանին հայտարարելով. «Իսրայելն իրողություն է ինչպես ազգային, այնպես էլ պետական: Երբ նրա հետ հարաբերվում են արաբական երկրները, մենք չենք կարող արաբներից ավելի արաբ լինել»:

Այլ կերպ, Բարզանին Իսրայելի հետախուզական եւ ռազմական կառույցների հետ Հյուսիսային Իրաքում քրդերի համագործակցությունը համարել է բնական: Ուրեմն, ավելի քան բնական պետք է համարել պաղեստինցիների նկատմամբ որդեգրած պետական ահաբեկչության քաղաքականության համար Իսրայելին, իսկ «Համասի» առաջնորդների սպանության համար Շարոնին Էրդողանի հասցեագրած քննադատությունների անմիջական պայմանավորումը Հյուսիսային Իրաքում «Մոսսադի» եւ իսրայելական զինվորականության գործունեությամբ:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ Էրդողանի խնդիրը ոչ այնքան պաղեստինցիներն են կամ «Համասի» առաջնորդները, որքան վերոհիշյալ գործունեությունը: Ըստ երեւույթին, քննադատությունները զայրացնում են Իսրայելի ղեկավարներին, որ անցյալ շաբաթ նրանք էլ Թուրքիայի վարչապետին մեղադրեցին տարածաշրջանի իրողություններից անտեղյակության մեջ: Իսկ երկրի արտգործնախարար Սիլվան Շալոմը, ինչպես այդ մասին հունիսի 23-ին տեղեկացրել է թուրքական «Ռադիկալ» թերթը, նախազգուշացրել է, որ Իսրայելի համբերությունն անսահման չէ, հետեւաբար չի կարող երկար ժամանակ անպատասխան թողնել Էրդողանի քննադատությունները:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

Ամերիկացիների 52 տոկոսը վստահում է Քերիին

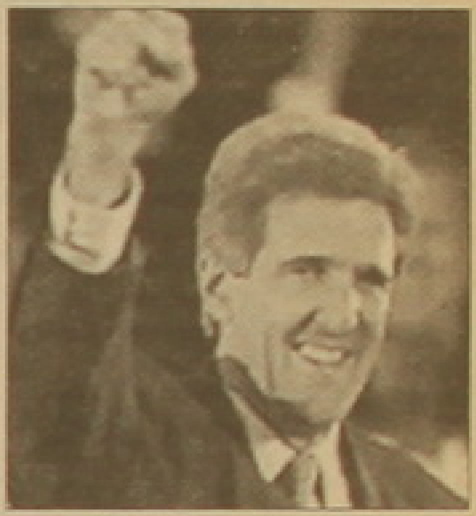

Մինչեւ նոյեմբերյան նախագահական ընտրությունները դեռ բավական ժամանակ կա, բայց ԱՄՆ նախագահության թեկնածուների վարկանիշների վերաբերյալ պարբերաբար հարցումներ են անցկացվում: Օրերս անցկացված հանրային կարծիքի հերթական հարցման ընթացքում արձանագրվել է նոր երեւույթ:

Լոնդոնի «Ինդիփենդենտ» թերթը երեկ առաջին էջում զետեղելով այդ հարցման արդյունքները, ընդգծում է, որ «առաջին անգամ է պրն Բուշն իր դեմոկրատ ախոյան Ջոն Քերիին զիջում ոչ միայն ընդհանուր վարկանիշով, այլեւ հակաահաբեկչական պայքարի առումով»: Վերջինս ավանդաբար եղել է Ջորջ Բուշի «հաղթաթուղթը»:

Նոր իրավիճակը գնահատելով, լոնդոնյան թերթը գրում է, որ վերջին երեք ամիսներին Բուշի արտաքին քաղաքական ռազմավարությունը եղել է ամերիկացիների ուշադրության կենտրոնում, բայց այժմ հանրությունն ըստ երեւույթին հոգնել է Իրաքի պատերազմից: «Նախագահի վերընտրվելու համար Բուշի հնարավորությունները երբեք այսքան անորոշ չեն եղել», շեշտում է թերթը:

Ախոյանին վարկաբեկելու նպատակով Բուշն ավելի քան 100 մլն դոլար է հատկացրել նախընտրական գովազդներին: Բայց այդ ռեկորդային գումարն անգամ չկարողացավ կանխել ներկայիս նախագահի վարկանիշի անկումը: Հարցման մասնակիցների միայն 39 տոկոսն է Բուշին համարում ազնիվ եւ վստահելի մարդ, մինչդեռ Քերիին վստահում է ամերիկացիների 52 տոկոսը: Ընտրողների 36 տոկոսի կարծիքով, Բուշը հասկանում է իրենց խնդիրները: Տվյալ դեպքում Քերիի ըմբռնողականությանը հավատում է ամերիկացիների 56 տոկոսը:

Ինչ վերաբերում է այսօր անչափ կարեւոր համարվող հակաահաբեկչական պատերազմի խնդրին, հարցման մասնակիցների 47 տոկոսը կարծում է, թե դրանից ավելի լավ գլուխ կհանի Ջորջ Բուշը, 48 տոկոսի կարծիքով՝ Ջոն Քերին:

Թեեւ Բուշի կողմնակիցներն առանձնապես չեն արտահայտում իրենց մտահոգությունն այս փոփոխությունների առթիվ, լոնդոնյան թերթի խմբագրականում նշվում է, որ տարբերությունը պետք է որ ավելի մեծ լիներ, եթե նկատի ունենանք իրաքցի կալանավորների խոշտանգման դեպքերը, Իրաքում ամերիկացիների հարաճուն կորուստները, իրաքյան զենքի, «Ալ Ղաիդայի» կապերի վերաբերյալ Բուշի վարչակազմի արած կասկածելի հայտարարությունները:

Ժան-Քրիստոֆ Միտերանը կալանավորվել է

Փարիզի ֆինանսական ոստիկանությունը կալանքի տակ է առել Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Ֆրանսուա Միտերանի որդուն՝ Ժան-Քրիստոֆ Միտերանին: Դատական աղբյուրներից ստացած տեղեկատվության հիման վրա «Լիբերասիոն» թերթը նշում է, որ երեքշաբթի երեկոյան նրան կալանավորել են հիշյալ ոստիկանության շենքում, որտեղ քննություն է անցկացվում Մավրիտանիայի ձկնորսական ընկերություններից մեկի ֆինանսավորման գործով:

Խոսքը ձկնորսական «Իվիկ» ընկերության մասին է, որը կասկածվում է մի շարք անձանց անօրինական եկամուտների գումարների «լվացման» մեջ: Դատական գործը վարում է ֆինանսական դատավոր Ֆիլիպ Կուռուան:

Մարտի 17-ին Փարիզում դատաքննություն էր սկսվել հիշյալ ձկնորսական ընկերության գործարանի ֆինանսավորման եւ փողերի «լվացման» կապակցությամբ: Որոշ աղբյուրների համաձայն, տվյալ գործը կարող է կապված լինել 90-ական թթ. աֆրիկյան մի շարք երկրներ առաքված զենքի ու ռազմահանդերձանքի գաղտնի գործարքների հետ: Անցյալում Ժան-Քրիստոֆ Միտերանը դատարանին արդեն ցուցմունքներ էր տվել Արեւելյան Եվրոպայից դեպի Աֆրիկա կատարված զինամատակարարումների վերաբերյալ:

Գուանտանամոյում գերիներին խոշտանգել են Ռամսֆելդի հավանությամբ

ԱՄՆ-ում երեքշաբթի օրը հրապարակված փաստաթղթերը վկայում են, որ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդն անձամբ հավանություն է տվել Գուանտանամոյի ամերիկյան ռազմակայանում պահվող ռազմագերիների նկատմամբ խոշտանգումների կիրառմանը:

2002 թ. դեկտեմբերին Ռամսֆելդը թույլ էր տվել, որ գերիներին մերկացնեն, երկար ժամանակ թողնեն անհարմար դիրքերում, վրաները շներ արձակեն, ինչպես նաեւ մորուքները սափրեն առանց նրանց համաձայնության: Այս մանրամասնությունները համընդհանուր հետաքրքրություն են առաջացնում, քանի որ նման մեթոդներ կիրառվել են նաեւ իրաքյան տխրահռչակ «Աբու Ղրեյբ» բանտում:

2003 թ. ապրիլին նախարարի հիշյալ կարգադրությունը չեղյալ էր հայտարարվել, ըստ երեւույթին՝ ամերիկացի զինվորական իրավաբանների միջամտությունից հետո: Այս կապակցությամբ BBC-ն նշում է, որ նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմը հիշյալ փաստաթղթերը հրապարակել է նախագահին գոնե մասամբ արդարացնելու նպատակով:

«Մենք աչք չենք փակում խոշտանգումների կիրառման փաստերի վրա: Բայց ես ինքս երբեւէ չեմ հրամայել եւ չեմ հրամայի խոշտանգումներ գործադրել», հայտարարել է Ջորջ Բուշը:

Հրապարակված նյութերի զգալի մասը գաղտնի փաստաթղթեր են, որոնք կապված են Սպիտակ տան, Պենտագոնի եւ արդարադատության նախարարության գործունեության հետ: BBC-ի վաշինգտոնյան թղթակիցը նշում է, որ փաստաթղթերի գաղտնազերծումը լրջորեն մտահոգել է Սպիտակ տան վարչակազմին, որն արդեն ունի իրաքյան «Աբու Ղրեյբ» բանտի կալանավորների կտտանքների բացահայտման դառը փորձը:

«Ալ Ղաիդան» շուտով կհարվածի զբոսաշրջության վայրերին

Արեւմուտքի հատուկ ծառայությունները նախազգուշացնում են, որ ընթացիկ ամռանն ահաբեկչություններ են իրականացվելու զբոսաշրջության առավել հայտնի վայրերում: Նշվում է, որ հակաահաբեկչական պատերազմ հայտարարելուց հետո «Ալ Ղաիդան» կարողացել է հարմարվել նոր պայմաններին եւ ըստ այդմ փոփոխել իր կառույցները: Այսպես, թեեւ «Ալ Ղաիդայի» առաջնորդը դարձյալ Ուսամա բեն Լադենն է, ահաբեկչական ամբողջ կազմակերպությունը դարձել է նվազ կենտրոնացված, տարբեր երկրներում դրա բջիջներն այժմ ավելի անկախ են գործում, տեղական առաջնորդները դարձել են առավել ակտիվ:

Գերմանական «Վելթ ամ զոնթագ» թերթի տվյալներով, իսլամիստների բջիջներ կան ոչ միայն Աֆղանստանում, Պակիստանում, Սաուդյան Արաբիայում եւ Եմենում, այլեւ եվրոպական կայուն երկրների մեծ մասում: Ահաբեկիչները սպառնում են ոչ միայն իրաքյան պատերազմում ԱՄՆ-ին օգնած Իսպանիային (որն արդեն դուրս է բերել զորքերը), Իտալիային, Մեծ Բրիտանիային, Լեհաստանին, Դանիային եւ Թուրքիային, այլեւ Ֆրանսիային, որը հենց սկզբից դեմ էր Իրաքի պատերազմին:

Բացի դրանից, հատուկ ծառայությունները շատ հավանական են համարում ահաբեկչությունները Թաիլանդում, Ինդոնեզիայում, Ֆիլիպիններում եւ Ավստրալիայում:

Ամերիկյան հատուկ ծառայությունների տվյալներով, մոտ ժամանակներս ԱՄՆ քաղաքացիների վրա հարձակումներ են կատարվելու Լիբանանում: World Tribune ինտերնետային հրատարակությունը նշում է, որ Պետդեպարտամենտը Լիբանանում գտնվող ամերիկացիներին կարգադրել է հանդես բերել առավելագույն զգոնություն, հնարավորինս քիչ երեւալ հասարակական վայրերում, հատկապես՝ Բեյրութի շիաներով բնակեցված թաղամասերում: Վերջերս այնտեղ պարբերաբար տեղի են ունենում ժողովրդական հուզումներ, որոնք հաճախ ավարտվում են ոստիկանության հետ զինված բախումներով:

Լիբանանում հակաամերիկյան ձեռնարկումները նախապատրաստում է «Հզբոլլահ» խմբավորումը, որը չի բացառում ամերիկացիների սպանություններն ու առեւանգումները: Իր հայտարարություններում «Հզբոլլահը» շիաների թաղամասերում դիտվող անկարգությունների համար մեղադրում է ամերիկացի գործակալներին:

Պ. Ք.

Նա ժամանակից դուրս է

Համո Սահյանի նոր գրքերի շնորհանդեսը

Նա ապրեց մեր ժամանակներում եւ որքան էլ զարմանալի է՝ խարդավանքների ու խաղերի մեջ չմտավ: Իր խոնարհումը բառի առաջ էր, ուստի շատ էր հավանում Պաբլո Ներուդայի այն խոսքը, թե. «Ասացեք ինչպես ուզում եք, բայց բառերը իսկապես կարողանում են երգել, թեւածել եւ իջնել հողին: Ես խոնարհվում եմ բառերի առաջ... Ես սիրում եմ դրանց, ես հավաքում եմ դրանք, գրավում եմ դեպի ինձ, փորձում եմ ատամներով, ես դրանք հալում-ձուլում եմ... Ես անսահմանորեն սիրում եմ բառերը... Նրանք անկանխատեսելի են... Նրանք սպասում են, հսկում են մեկը մյուսին, իսկ հետո կորչում են ինչ-որ տեղ...»:

Եթե Լեւոն Մկրտչյանը չճշտեր, ապա պիտի մտածեինք, որ այս խոսքերը հենց իր՝ Համո Սահյանինն են:

Այո, նա հազվագյուտ խոնարհումներ ունեցավ եւ միայն՝ բառի, հողի, բարոյական բարձրագույն արժեքների առաջ: Փառքեր չպահանջեց, ավելին, խույս տվեց փառքերից, իր մեծարումներից հրաժարվեց, բառեր չփնտրեց, չհորինեց, Աստծուց թելադրված բառը թղթին դրեց ու խոնարհաբար իրեն նույնիսկ դպիր չասաց, իր որդու որդին եղավ եւ իր ծնողի հայրը, տիրություն արեց անտեր աշխարհին, եւ ինքն անտեր մնաց: Մաքուր, անեղծ մնաց, մնաց առանց մեղքի եւ ո՛չ ամաչեց իր մերկությունից, ո՛չ էլ գոռոզամտորեն հպարտացավ: Ինչ արեց ու անում էր՝ նաեւ հիմա-արեց ու անում է սիրով: Սարսռաց դողաց այս խեղճուկրակ աշխարհի համար եւ, որպես փրկության փորձ, իր խոսքը թողեց, իր բանաստեղծությունը:

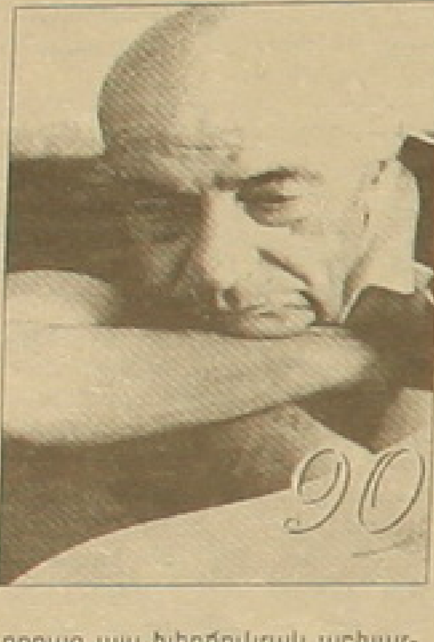

Աշխարհն ու պետությունն իր համար գրեթե չդողացին: Համենայն դեպս, իր մահից հետո նրա գրքերի հրատարակման նախանձախնդիրը չեղան: Այս մասին խոսեցին երեկ Հայաստանի ազգային գրադարանում հավաքված գրողները, մտավորականները:

«Համո Սահյան» գիտամշակութային կենտրոնը ներկայացնում էր 20-րդ դարի մեր մեծ բանաստեղծի պոետական, գրականագիտական, հրապարակախոսական ժողովածուները, գրքեր նրա մասին: Իսկ ներկայացվող գրքերը շատ էին. «Աստված՝ ցորենին ասեմ» («Զեյթուն» հրատ. 1998 թ.), «Ինձ բացակա չդնեք» («Վան Արյան» եւ «Հայաստան», 2003 թ.), «Հացընտիր» («Ոսկան Երեւանցի», 2001 թ.), «Ինչ էլ լինի, կգամ» («Զանգակ-97», 2004), «60 եւ 1 հայրեն» («Զանգակ-97», 2003):

Բանասիրական գիտությունների դոկտոր Դավիթ Գասպարյանը հատկապես կարեւորեց Համո Սահյանի մասին հուշերի եւ Համո Սահյանի հոդվածների ժողովածուները:

Համո Սահյանի ստեղծագործության եւ կյանքի գնահատականը բազմիցս տվել է կենտրոնի տնօրեն, բանասիրական գիտությունների թեկնածու Ճշրու Դավթյանը: Վերջինիս մենագրությունները («Լույսի հոտ է, մոր ծոցի հոտ, հացի հոտ»), «Համո Սահյան բանաստեղծի հավատամքը»), ինչպես նաեւ Ճշրու Դավթյանի կազմած «Համո Սահյան. բանաստեղծը, մտածողը, մարդը», «Համո Սահյան. գրչի, խոսքի, խղճի կշիռը» ժողովածուները մի ինստիտուտի արած է: Շնորհակալ լինենք իշխանություններին, որ ՀՀ ԱԺ խոսնակը ողջունել էր կենտրոնին, իսկ ՀՀ վարչապետը պատվոգիր էր ուղարկել Ճշրու Դավթյանին: Այսքանով էլ գոհ լինենք ու մտածենք, որ մեր երկրի համար նորից կգան բանաստեղծության եւ մշակույթի ժամանակներ:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆ

Ժամանակի հեռավորությունից

Դատելով Երեւանում վերջին երեք տարիներին ներկայացված կատարողական ոճից եւ ծրագրերից, **Աննա Սարաջյանը** (Մեծ Բրիտանիա) մասնագիտանում է 18-19-րդ դարերի գերմանական երաժշտության ասպարեզում: Դե ինչ, պատմության համար հավերժական Բախը, Բեթհովենը, Բրամսն իրոք բաց գիրք են նաեւ մեր ժամանակներում. երաժիշտների նոր սերունդները ազատ են ընկալման եւ մեկնաբանման ռակուրսի ընտրության մեջ: Եվ բանը ոչ միայն անցյալի արվեստի կանխամտածված կամ գիտակցված արդիականացման մեջ է, այլ ժամանակի հեռավորությունից նոր հայացք նետելու հնարավորության մեջ:

Ներկայիս ելույթի համար Աննա Սարաջյանն ընտրել էր Լ. վան Բեթհովենի Դաշնամուրի եւ նվագախմբի թիվ 3 դո մինոր կոնցերտը: Բեթհովենն այդ ստեղծագործությունը գրել է 1800-1801 թթ.: Համենայն դեպս, երկ 37-ի թվագրումը վկայում է, որ Կոնցերտն ստեղծվել է Սիմֆոնիա թիվ 1-ից՝ երկ 21-ից (1799-1800 թթ.) հետո: Հետաքրքրական է, որ առաջին մասի հեղինակային կադենցան ստեղծվել է միայն 1809 թ.:

Դաշնամուրային թիվ 3 կոնցերտը գրվել է կոմպոզիտորի լսողության անբուժելի, խորացող կորստի գիտակցման ծանր ժամանակահատվածում (1802 թ. Բեթհովենը եղբայրներին է թողնում նշանավոր Հայլիգենշտադտի կտակը, որտեղ հավաստում է իր հիվանդության խորացումը), սակայն երաժշտությունն առաջին հայացքից չի մատնում հեղինակի հոգեկան ապրումների դառնությունը: Այնտեղ չկա ողբերգականություն, միայն Բեթհովենի դրամատիկ երաժշտության մեջ նախընտրելի գլխավոր՝ դո մինոր տոնայնությունն է, որ պատահական չի թվում:

Թիվ 3 կոնցերտը չի առանձնանում վիրտուոզությամբ: Այն ընտրելով, Եվրոպայի բեթհովենյան ընկերության մրցանակի (Լոնդոն, 2000թ.) դափնեկիր, վիրտուոզ-խրոխտալի ստեղծագործությունների չհակված Աննա Սարաջյանը անշտապ փնտրել է երաժշտության բովանդակության արմատը: Այդ որոնումն արդյունավետ էր 2 պատճառով: Նախ եւ առաջ՝ այն պատճառով, որ Սարաջյանն ունկնդիրների ուշադրությանը տիրապետող դաշնակահարներից է, քանզի նրա նվագի հնչյունային պատկերավորությունը մշտապես կշռադատված է, ասես ռացիոնալ կերպով ստուգված: Երկրորդ՝ քանի որ կատարված երաժշտությունն արտացոլում էր ինքնաճանաչման, խոհածության եւ իրականության մեկուսի իդեալականացման հակված դաշնակահարուհու անհատական աշխարհը:

Սարաջյանի այդ հատկանիշները պահպանում էին «Արամ Խաչատրյան» մեծ համերգասրահի լարվածությունը. Կոնցերտի առաջին մասի մոցարտյան սկզբնամասը հաղթահարելով երաժշտական պատումի զարգացող բանաստեղծականությամբ, մենանվագի կադենցայում Սարաջյանը միջոցների համալիր կենտրոնացրեց քնարական-մտերմիկ ապրումների ներհայեցողության փոխանցման համար (Ռիլկեն ասում էր «դեպի ներս շրջված աչքեր»): Նման մոտեցման շնորհիվ կադենցան դարձավ ոչ այնքան ստեղծագործության առաջին մասի եզրափակում, որքան դրա երկրորդ, դանդաղ մասի ներածություն:

Աննա Սարաջյանի մեկնաբանությամբ այդ Largo-ն դարձավ Բեթհովենի Կոնցերտի գլխավոր մասը: Ասես բացելով կոմպոզիտորի նվիրական ապրումների գաղտնիքը, դաշնակահարուհին ստեղծեց խոր մտերմության տրամադրություն: Այստեղ առկա «հնչյունային մշուշագանգվածները»

(3. Քսենակիս), զուտ արդիական տեմբրային ֆոնիզմը, վերջ ի վերջո ընդհատելով հարցական հնչերանգով գեղգեղանքները, վկայեցին, որ դաշնակահարուհին ըմբռնում է բեթհովենյան բարդ մտքի լաբորատորիան, որի ինքնաբերական բնույթը տասնամյակներ անց նորովի արտահայտվեց նրա վերջին լարային կվարտետներում:

Խոհական երկրորդ մասը Սարաջյանի մեկնաբանմամբ հատկանշական է որպես ուշ շրջանի Բեթհովենի նախագուշակ: Ու թեեւ 3-րդ դաշնամուրային կոնցերտի վերջնամասը կատարողական առումով (ձայնի հստակություն եւ թռիչքայնություն, ճարտասանական մանրամասներ) առավել տպավորիչ էր (այստեղ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբը վրաց դիրիժոր Վաղիմ Շուբլաձեի ղեկավարությամբ ի վերջո համերաշխվեց մենակատարի մտահղացմանը), իմ գիտակցության մեջ տպավորվեց հենց երկրորդ մասի անմոռանալի ընթերցումը, որտեղ երեսնամյա Բեթհովենը թերեւս առաջին անգամ աշխարհին պատմել է իր վշտի մասին:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Արվեստագիտության դոկտոր

ՑԱՎՈՏ ՀԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

Նա եւս կառուցեց Երեւանը

Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի ճարտարապետական բաժինն ավարտելուց հետո *Թելման Գեւորգյանը* գործուղվել էր Վլադիմիր: Այնտեղ ապրած չորս տարիներին բնակելի տարածքների կառուցապատման, հասարակական ու բնակելի շենքերի նախագծերից բացի, մոտիկից ծանոթացել էր ռուսական ճարտարապետության ավանդույթներով հարուստ շրջանի միջնադարյան քաղաքաշինության սկզբունքներին ու սիրել միջնադարը: Երեւան վերադարձավ 1964-ին: Նրան առաջարկեցին նախագծի գլխավոր ճարտարապետի պաշտոնը «Երեւաննախագծում»: Համաձայնեց եւ մնաց Հայաստանում: Այս ինստիտուտում իր գործընկերոջ՝ ինքնատիպ մարդ ու ճարտարագետ Սպարտակ Կնդեխցյանի հետ նախագծեց ու կառուցեց «Մոսկվա» կինոթատրոնի ամառային դահլիճը: Բաց ու նեղլիկ տարածքում ստեղծվեց ե՛ւ ֆունկցիոնալ, ե՛ւ ծավալատարածական անթերի միջավայր, որը դարձավ երեւանցիների ամենասիրելի վայրերից մեկը: Միաձույլ բետոնի այս փոքրիկ հրաշքը հեղինակներին բազմաթիվ մրցանակներ ու դափնիներ բերեց: Հաջորդ աշխատանքը եղավ Հայաստանի կառավարության երրորդ շենքը, որն ի հայտ բերեց Թելման Գեւորգյանի (համահեղինակ՝ Վ. Հուլյան) ճաշակն ու հնարամտությունը: Հուժկու մույթերի ասիմետրիկ կամարակապ ռիթմը դեպի կենտրոնական առանցք, դեպի գլխավոր մուտք ու մուտքից ներս բոլոր հարկերն ու թեւերն իրար կապող շքեղ հարմարավետ զսպանակաձեւ պանդուս, որը պետական նշանակության լուրջ շինությանը համ ու հոտ է տալիս: Այնուհետեւ նախագծվեցին Աջափնյակում կառուցվող Թամանյանի անվան զբոսայգու համար լարախաղացների ասպարեզը, Հաղթանակի կամրջի ներքեւում նախատեսված ազգային խոհանոցի մրցութային նախագիծը: Ցավոք, ինչպես հաճախ է պատահում, լավագույն հեղինակային գործերը չեն իրականացվում...

Նախագծային հաջողությունների հետ Հայաստան աշխարհի ու ճարտարապետության հանդեպ տածած անհուն սերը տանում են Թ. Գեւորգյանին դեպի պատմական հուշարձաններ: Չափագրությունները ու հետազոտությունները, ճարտարապետի մասնագիտական աչքն ու հետաքրքրությունը, պրպտուն ու պայծառ միտքը փնտրում են անցյալ դարերի շինարարական արվեստի չափաբանական մեթոդներն ու օրինաչափությունները: Եղել էր Հայաստանի մոտ ու հեռու անկյուններում, վանքերում ու մատուռներում, իր հետ տանելով ավանդական ճարտարապետությամբ հետաքրքրվող ուսանողներին ու երիտասարդ մասնագետներին: Չափագրությունները ընդունում էին հուշարձանի ճարտարապետի ու վարպետների, նյութի, ժամանակաշրջանի մասին զրույցներով: Երբ Թելմանին առաջարկեցին հուշարձանների պահպանման ու վերականգնման խնդիրներով մի լուրջ ինստիտուտ ստեղծել եւ ղեկավարել, նա սրտացավ նվիրվեց այդ գործին, թեեւ զուգահեռ շարունակում էր նախագծել բնակելի տուն, մեմորիալ հուշարձաններ: Նրա նախագծով կառուցվեց Էջմիածնի ուշ միջնադարից մեզ հասած Սբ. Աստվածածին եռանավ բազիլիկայի հոյակերտ զանգակատունը, որը դեպի վեր ձգվող եռաստիճան հորինվածքով սլացիկություն է հաղորդում հնօրյա ծխական անզարդ եկեղեցուն:

Թելման Գեւորգյանին են պատկանում հայ միջնադարյան ճարտարապետական հուշարձանների մոդելավորման եւ չափաբանության հարցերին վերաբերող գիտական աշխատանքները, որոնցով նա հանդես է եկել հանրապետական եւ միջազգային գիտաժողովներում: Ապարանում Քասախի բազիլիկայի, Արթիկի Սբ. Գեւորգի, Լեռնակերտի, Վահանավանքի գավթի եւ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցիների վերականգնումն իրականացվել է նրա նախագծերով:

Մի առանձնահատուկ մոլեգնությամբ հետազոտում էր Զվարթնոցի Սբ. Գրիգոր տաճարի ձեւերը, ծավալատարածական բարդ խնդիրները եւ վերականգնման հնարավորությունները: Լրջորեն խորհում էր տաճարի երկրորդ հարկաբաժնի վերականգնման մասին, որն անավարտ մնաց, չհասցրեց:

Չվիճակվեց տեսնել նաեւ Արարատի մարզի Վարդաշատ գյուղում իր նախագծով կառուցված Սբ. Մարիամ Աստվածածնի եկեղեցին: 1999 թ. սեպտեմբերին օծվում էր Արագածոտնի Նոր Եդեսիա գյուղի Եդեսիայի հերոսական ինքնապաշտպանության ու նահատակների հիշատակը հավերժացնող Սբ. Մարիամ Աստվածածնի գողտրիկ եկեղեցին: Եկեղեցու մուտքի ճակատի խորշում ճոճվում էր զանգակն ու իր ղողանջներով հույս ու հավատ ներշնչում ներկաներին:

Օծման սուրբ պատարագի արարողության նախորդ օրը նշվել էր հեղինակի՝ Թելման Գեւորգյանի մահվան մեկ տարին:

ՄԱՐՈՒՍՅԱ ԱՐՓԻԱՐ
ճարտարապետ

Ցուցադրում են Ծամբարակի սաները

Գեղարքունիքի մարզի Ճամբարակ քաղաքի մանկական գեղարվեստի դպրոցի սաների ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը երեկ բացվեց արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի ընկերության (ԱՕՔՍ) սրահում: Ցուցահանդեսը նվիրված է Արցախյան պատերազմում զոհված մոտ 140 ճամբարակցի ազատամարտիկների հիշատակին, որոնցից մի քանիսի զավակներն այսօր դպրոցի սաներից են:

Ներկայացված են 7-14 տարեկան երեխաների գեղանկարչական, գրաֆիկական, փայտի փորագրության, մակրամե, գոբելեն, կարպետագործ եւ ասեղնագործ ավելի քան 100 աշխատանքները: Այդ աշխատանքները ցուցադրվել են հանրապետական եւ արտասահմանյան ցուցահանդեսներում եւ արժանացել բազմաթիվ դիպլոմների եւ խրախուսանքների: Դպրոց են հաճախում ոչ միայն Ճամբարակի, այլ նաեւ հարեւան համայնքների շնորհալի երեխաները, որոնց ծնողները մի քանի ամիս առաջ իրավացիորեն դժգոհել են, որ սահմանամերձ շրջանների տաղանդավոր երեխաներին մեր ղեկավարությունը բավարար ուշադրություն չի դարձնում եւ մշակութային բոլոր ծրագրերն իրականացվում են հիմնականում Երեւանում: Դպրոցի տնօրեն Իրինա Աթաբեկյանը նշեց, որ դպրոցի ամենամեծ դժվարություններից մեկը գեղանկարչական նյութեր ձեռք բերելն է, քանի որ զրկված են նյութական միջոցներից: Մյուս կարեւոր խնդիրն այն է, որ Ճամբարակի քաղաքապետարանի ենթակայության տակ անցնելուց հետո բարդացել է ուսուցիչներին ժամանակին աշխատավարձով ապահովելու հարցը: Անցած տարի աջակցություն են ստացել «Թուֆենկյան» հիմնադրամից մասնակցելու Ֆիլադելֆիայում կազմակերպված մանկական գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսին, որը մեծ արձագանք է ունեցել ու բարձր գնահատվել:

Իսկ այս ցուցահանդեսը կազմակերպվել է «Կանանց հանրապետական խորհրդի» եւ ԱՕՔՍ-ի աջակցությամբ:

Ռ. Պ.

Սկանդինավցիների գործարքն իտալացիներին թանկ արժեցավ

Եվրոպայի առաջնության հերթական օրն ի հայտ բերեց քառորդ եզրափակիչի եւս 2 մասնակիցների: Ինչպես եւ սպասվում էր, Շվեդիայի եւ Դանիայի հավաքականները խաղն ավարտեցին իրենց ձեռնտու 2-2 հաշվով, իսկ իտալացիներին այդպես էլ չհաջողվեց 3 գնդակ խփել բուլղարացիների դարպասը: Իհարկե, դժվար է ապացուցել, որ շվեդներն ու դանիացիները «պայմանավորված» խաղ անցկացրին, սակայն ամեն ինչ կազմակերպված էր բարձր մակարդակով: Նման հանդիպումներում որպես կանոն համառ ու անզիջում պայքար է ընթանում, թիմերից մեկը միշտ հետապնդողի դերում է լինում եւ հանգուցալուծումը վրա է հասնում վերջին րոպեին: Այս անգամ էլ խաղավերջում շվեդներին հաջողվեց վերականգնել հավասարակշռությունը դանիացի դարպասապահ Սորենսենի կոպիտ սխալի հետեւանքով, որը չկարողացավ կասեցնել գնդակը եւ Մաթիաս Յունսոնը վերջակետ դրեց հանդիպմանը: Ի դեպ, հետաքրքրական է, որ Յունսոնը հանդես է գալիս դանիական «Բրոնդբյու» ակումբում: Հետաքրքրական է, որ այդ պահին իտալացիները հաղթում էին 2-1 հաշվով:

Խաղից հետո կայացած մամուլի ասուլիսում երկու հավաքականների մարզիչներն էլ բացառել են գործարքի առկայությունը:

Մորթեն Օլսեն (Դանիա)- Ամբողջ խաղում պայքարեցինք 3 միավորի համար: Շատ վշտացած եմ, որ չհաջողվեց հաղթել: Մենք մեր հնարավորություններից ցածր հանդես եկանք: Միայն խաղի վերջին 20-25 րոպեները լավ անցկացրինք: Եթե ողջ խաղն այդպես խաղայինք, կհաղթեինք: Այսօր հաջողվեց հասնել ցանկալի արդյունքի, սակայն հետագայում պետք է աշխատենք օգտագործել գոլային պահերը:

Լարս Լագերբակ (Շվեդիա)- Վերջին րոպեներին խաղն ազնիվ պայքարում էր ընթանում: Մենք մինչեւ վերջ պայքարեցինք եւ հավասարեցրինք հաշիվը, այլապես քառորդ եզրափակիչում մեր փոխարեն կխաղար Իտալիայի ընտրանին: Եթե Տրապատոնին դիտի մեր խաղի տեսագրությունը, նրա մոտ չպետք է որեւէ կասկած ծագի հանդիպման վերաբերյալ:

Եվ այսպես, իտալացիները թողնում են Եվրո-2004-ի մրցասպարեզը: Անկեղծ ասած, իտալացիներն իրենք են մեղավոր անհաջողության համար: Նրանք առաջնությունում աչքի չընկան ագրեսիվ խաղով, իսկ խմբի բացահայտ հետնապահ բուլղարացիներին մեծ ջանքերի գնով հաղթեցին միայն 2-1 հաշվով՝ հաղթական գնդակը խփելով ավելացված ժամանակում: Այնպես որ, մրցակիցներին անազնվության մեջ մեղադրելուց առաջ լավ կլիներ վերլուծեին սեփական գործողությունները: Եվ այսպես, քառորդ եզրափակիչում դանիացիները կմրցեն Չեխիայի ընտրանու հետ: Իսկ շվեդների մրցակիցը որոշվեց երեկ գիշեր, երբ իրենց մրցավեճն ավարտեցին «D» խմբի թիմերը:

Խաղերի արձանագրություններից

Դանիա-Շվեդիա՝ 2-2 (1-0)

1-0՝ Թոմասոն (28), 1-1՝ Լարսոն (47՝ 11 մ), 2-1՝ Թոմասոն (66), 2-2՝ Յունսոն (89):

Իտալիա-Բուլղարիա՝ 2-1 (0-1)

0-1՝ Մ. Պետրով (45՝ 11 մ), 1-1՝ Պերոտա (48), 2-1՝ Կասանո (94):

Ամփոփիչ աղյուսակ

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շվեդիա	3	1	2	0	8-3	5
2. Դանիա	3	1	2	0	4-2	5
3. Իտալիա	3	1	2	0	3-2	5
4. Բուլղարիա	3	0	0	3	1-9	0

Ռմբարկուները

Ռունի	Անգլիա	4
Զիդան	Ֆրանսիա	3
Լարսոն	Շվեդիա	3
Թոմասոն	Դանիա	3
Անրի	Ֆրանսիա	2
Բարոշ	Չեխիա	2
վան Նիստելրոյ	Հոլանդիա	2
Իբրահիմովիչ	Շվեդիա	2
Կասանո	Իտալիա	2
Լեմպարդ	Անգլիա	2

Քառորդ եզրափակիչ հանդիպումների խաղացանկ

24 հունիսի	
Պորտուգալիա-Անգլիա	22:45
25 հունիսի	
Ֆրանսիա-Հունաստան	22:45
26 հունիսի	
Շվեդիա-D2	22:45
27 հունիսի	
Չեխիա-Դանիա	22:45

Ռունիի արժեքը շարունակ աճում է

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնությունում իր գերազանց խաղով մասնագետների ուշադրության կենտրոնում է հայտնվել Անգլիայի հավաքականի 18-ամյա հարձակվող Ուեյն Ռունին, որը հանդես է գալիս անգլիական «Էվերտոնում»: Ակումբի գործադիր տնօրեն Բիլ Քենրայթը հայտարարել է, որ պատանի հարձակվողի գինը զգալիորեն աճել է: Ռունիի համար հարկ կլինի վճարել 50 մլն ֆունտ ստեռլինգ: Իսկ մինչ այդ Շվեյցարիայի դարպասը 2 գոլ խփելուց հետո Ռունիի տրանսֆերային արժեքը 45 մլն ֆունտ ստեռլինգ էր: Բնականաբար, եթե Անգլիայի հավաքականը շարունակի հաջող մրցելույթները Եվրոպայի առաջնությունում, իսկ Ռունին էլ աչքի ընկնի արդյունավետությամբ, ապա նրա գինն էլ ավելի կբարձրանա: Թեեւ դրան, «Էվերտոնի» ղեկավարությունը բնավ էլ չի պատրաստվում հրաժարվել իր հարձակվողի ծառայություններից:

Ռունիի մասին իր դրական կարծիքն է հայտնել նաեւ ֆուտբոլի արքա Պելեն. «Ռունին տաղանդավոր ֆուտբոլիստ է: Նա իր տարիքի համեմատ բավական հասուն ու վարպետ խաղ է ցուցադրում: Համոզված եմ, որ նրան մեծ ապագա է սպասում»:

«Բարսելոնը» հրաժարվել է Դավիդսից

Իսպանական «Բարսելոնի» նախագահ Խոան Լապորտան հայտարարել է, որ հրաժարվում է Էդգար Դավիդսի ծառայություններից, որին վարձավճարով թիմին էր տրամադրել «Յուվենտուսը»: Նախապես պայմանավորվածություն կար, որ Հոլանդիայի հավաքականի կիսապաշտպանը 3-ամյա պայմանագիր կկնքի կատալոնյան ակումբի հետ: Սակայն այդպես էլ գործարքը տեղի չունեցավ:

Փոխարենը «Բարսելոնը» հետաքրքրվում է Շվեդիայի հավաքականի հարձակվողներ Հենրիկ Լարսոնով եւ Զլատան Իբրահիմովիչով:

Չեմպիոն 11-րդ անգամ

Ավարտվեց ֆուտբոլի Ուկրաինայի հերթական առաջնությունը, որում չեմպիոնի տիտղոսին 11-րդ անգամ արժանացավ Կիեւի «Դինամոն»: Դինամոյականներն անցկացրած 30 հանդիպումներում տոնեցին 23 հաղթանակ, 4 խաղ ավարտեցին ոչ-ոքի, 3-ում պարտվեցին: Թիմը վաստակեց 73 միավոր: 2-րդ տեղը գրավեց Դոնեցկի «Շախտյորը»՝ դինամոյականներին զիջելով 3 միավորով: Բրոնզե մրցանակակիրը «Դնեպրն» է, որը 2-րդ տեղը գրաված «Շախտյորից» հետ մնաց 13 միավորով: Դոնեցկի «Մետալուրգը», որում 2-րդ շրջանում հանդես եկավ «Բանանցի» նախկին հարձակվող, անցյալ առաջնության ՀՀ լավագույն ռմբարկու Արա Հակոբյանը, 52 միավորով գրավեց 4-րդ տեղը՝ իրավունք ստանալով մասնակցելու ՈւԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին: Ավարտական տուրում «Մետալուրգը» 3-1 հաշվով հաղթեց «Վորսկլային», ընդ որում 3-րդ գնդակը մրցակցի դարպասը խփեց Արա Հակոբյանը:

Առաջնության լավագույն ռմբարկու ճանաչվեց Դոնեցկի «Մետալուրգի» հարձակվող Դեմետրաձեն՝ 18 գոլ: Վերջինս նոր մրցաշրջանում պատրաստվում է տեղափոխվել Ռուսաստան եւ հանդես գալ «Սատուրնում»: Այնպես որ, Արա Հակոբյանը, որ հաճախ տեղ չէր գրավում թիմի մեկնարկային կազմում, հնարավորություն կստանա ավելի հաճախակի խաղադաշտ դուրս գալու:

Հավակնորդների թիվը կրճատվում է

Տրիպոլիում անցկացվող շախմատի տղամարդկանց աշխարհի առաջնությունում ավարտվեցին 1/32 եզրափակիչի հանդիպումները: Ցավոք, պայքարը շարունակող հայ շախմատիստների թիվը կրճատվեց եւս երկուսով: Կարեն Ասրյանը, որն առաջին պարտիայում ոչ-ոքի էր խաղացել անգլիացի Մայքլ Ադամսի հետ, երկրորդում զիջեց մրցակցին: Պայքարից դուրս մնաց նաեւ Սմբատ Լպուտյանը: Ադրբեջանցի Շահրիար Մամեդյարովի հետ անցկացրած 7 պարտիաներից վեցում կողմերից ոչ մեկին չհաջողվեց հաղթել: Վերջին պարտիան ավարտվեց Մամեդյարովի հաղթանակով:

Վստահ է հանդես գալիս Լեւոն Արոնյանը, որը Գադիր Հուսեյնովի հետ 2-րդ պարտիան էլ ավարտեց իր օգտին: Բավական լարված ու անզիջում պայքար էր ծավալվել Սերգեյ Մովսիսյանի եւ հունգարացի Պետեր Աչի մրցախաղում: Անցկացված բոլոր 6 պարտիաներն էլ արդյունավետ ելք ունեցան: Վճռորոշ եղան կայծակնային 2 պարտիաները, որոնք շահելով, Մովսիսյանը մտավ հաջորդ փուլ (4-2): 1/16 եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեց նաեւ Աշոտ Անաստասյանը՝ 2,5-1,5 հաշվով պարտության մատնելով հնդիկ շախմատիստ Դաս Նելոթպալին: Վլադիմիր Հակոբյանը հաղթող ճանաչվեց Ութիթ Ադիանթոյի հետ մրցախաղում (1,5-0,5): 1/32 եզրափակիչի մյուս հանդիպումների արդյունքներն են. Թոփալով-Դելչեւ՝ 2-0, Սմիրնով-Էլարբի՝ 2-0, Գրիշչուկ-Կոտրոնիաս՝ 2-0, Իվանչուկ-Հարիկրիշնա՝ 3-1, Կրասենկով-Շորթ՝ 1,5-0,5, Մալախով-Դոմինգուես՝ 3-4, Նիսիպեանու-Տիվյակով՝ 1,5-0,5, Խալիլով-Սոկոլով՝ 1,5-0,5, Դրեեւ-Ֆելգաեր՝ 2-0, Յոհաննեսեն-Նի Հուա՝ 4-3, Լաստին-Ազմայպարաշվիլի՝ 2,5-1,5, Բաքրո-Սադվակասով՝ 1,5-0,5, Կոժուլ-Գուրեւիչ՝ 1,5-0,5, Ռուբլեւսկի-Յորդանեսկու՝ 3,5-2,5, Ռաջաբով-Նիլսեն՝ 4-3, Նակամուրա-Ալեքսանդրով՝ 1,5-0,5, Բելյավսկի-Կոբալիա՝ 2,5-1,5, Ալմազի-Վալեխո՝ 2,5-1,5, Բոլոգան-Մոիսեենկո՝ 1,5-2,5, Սակաեւ-Սուլսկիս՝ 2-0, Լայթար-Կրիգ՝ 1,5-0,5, Տկաչով-Գրաֆ՝ 1,5-0,5, Ձվյագինցեւ-Վոլքեւիչ՝ 2,5-1,5, Կասիմջանով-Մագհամի՝ 1,5-0,5, Ֆիլիպով-վան Վելի՝ 4-2, Համդուչի-Կոտրին՝ 4-3:

Ֆոնլանտենի ռեկորդը

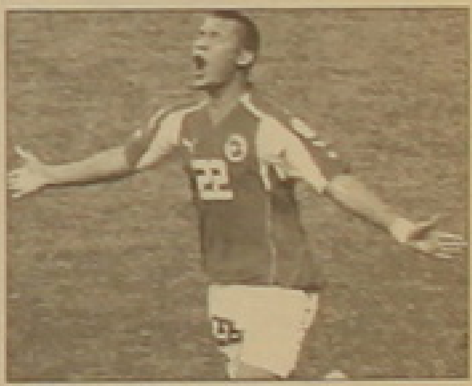

Շվեյցարացի հարձակվող Յոհան Ֆոնլանտենը դարձավ Եվրոպայի առաջնությունների ամենաերիտասարդ ֆուտբոլիստը, որին հաջողվել է դառնալ գոլի հեղինակ: Ֆրանսիայի հավաքականի հետ խաղում Ֆոնլանտենը 27-րդ րոպեին գրավեց Ֆաբյեն Բարտեզի դարպասը: Այդ օրը Ֆոնլանտենը 18 տարեկան 141 օրական էր: Ֆոնլանտենը գերազանցեց ընթացիկ առաջնության լավագույն ռմբարկու Ուեյն Ռունիի ռեկորդային ցուցանիշը: Նա Շվեյցարիայի հավաքականի դարպասը գրավել էր 18 տարեկան 7 ամսական 24 օրականում:

Ռեկորդակիրը խաղից հետո հայտարարել է, որ, իհարկե, ուրախ է ռեկորդի համար, սակայն երբ քո խփած գոլին մրցակիցը պատասխանում է երեքով, ռեկորդը չի կարող տրամադրությունդ բարձրացնել:

Առաջին «զոհը» Բարիչն է

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնությունում գրանցվեց առաջին հրաժարականը: Խմբային մրցաշարի ավարտից հետո իր պաշտոնից հրաժարական է տվել Խորվաթիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Օտտո Բարիչը: Անգլիայի ընտրանու հետ հանդիպումից հետո 71-ամյա մարզիչը հայտարարել է, որ դա իր գլխավորությամբ խորվաթների վերջին հանդիպումն էր: Թեեւ Խորվաթիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարությունը մտադրվել էր եւս մեկ տարով երկարաձգել Բարիչի պայմանագրի ժամկետը, սակայն Եվրոպայի առաջնության ամենատարեց մասնակիցը որոշեց այլեւս չշարունակել աշխատանքը հավաքականում: Այդպիսով, Օտտո Բարիչը դարձավ առաջին «զոհը»: Կարծում ենք, նրա օրինակին հետեւողներ առաջիկայում անպայման կլինեն:

Դանակահարողը Վադիմ Աբրամովն է

Ինչպես տեղեկացրել էինք, Անգլիա-Խորվաթիա հանդիպումից հետո Լիսաբոնում ուկրաինացու դանակի հարվածից սպանվել էր անգլիացի ֆանատը: Ոստիկանությունը կալանավորել է 32-ամյա Վադիմ Աբրամովին, որը փորձել է գողանալ անգլիացու դրամապանակը: Դիմադրության հանդիպելով, Աբրամովը հարվածել էր դանակով: Աբրամովը Պորտուգալիա էր ժամանել 1991 թ. աշխատանքային վիզայով, որի ժամկետը լրացել էր անցյալ տարվա հոկտեմբերին: Շուտով կսկսվի դատական գործընթացը:

Տարբեր կարծիքներ

Ֆուտբոլի Իտալիայի ֆեդերացիայի նախագահ Ֆրանկո Կարարոն մեղադրել է շվեդներին ու դանիացիներին անազնիվ պայքար մղելու համար. «Ոչ մի կասկած չկա եւ դա ապացուցում է հանդիպման ողջ ընթացքը, որ երկու թիմերն էլ խաղում էին ոչ-ոքի արդյունքի համար, թեեւ դժվար է կոնկրետ մեղադրանքներ հնչեցնել մրցակիցների հասցեին: Մեր թիմը Պորտուգալիան թողնում է գլուխը բարձր պահած, թեեւ հանդես եկավ իր հնարավորություններից ցածր: Ամեն դեպքում ամոթալի է մեզանից առաջ թողնել շվեդներին ու դանիացիներին, որոնց չհաջողվեց հաղթել իտալացիներին»:

Իսկ ահա իտալական լրատվամիջոցների մեծամասնությունը քննադատել է իր հավաքականի ֆուտբոլիստներին եւ խորհուրդ տվել անհաջողության մեջ ուրիշ մեղավորների չփնտրել: Ըստ «La Stampa» թերթի, Իտալիայի հավաքականում իսկական ոչ մի չեմպիոն չկա: «La Republica»-ն նշում է, որ իտալացիներն իրենք են մեղավոր անհաջողության համար եւ արդարացում չունեն: Իսկ «La Gazzeta delo Sport»-ը նշում է, որ հավաքականում ավարտվեց Ջովանի Տրապատոնիի դարաշրջանը:

Ի դեպ, Իտալիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչը հրաժարվել է մեկնաբանել Շվեդիա-Դանիա հանդիպման արդյունքը: Նա հայտարարել է, որ ավարտում է աշխատանքը հավաքականում: Տրապատոնիի պայմանագրի ժամկետը լրանում է այս տարվա հուլիսի 15-ին: Իտալիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարությունը հակված է Տրապատոնիին փոխարինել «Յուվենտուսի» մարզիչ Մարչելո Լիպիով:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Հայաստանը ակտիվորեն մասնակցելու է ՆԱՏՕ-ի միջոցառումներին

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Այսպես կոչված «Ղարաբաղի ազատագրման կազմակերպության» կողմից Բաքվում ՆԱՏՕ-ի «Համաձայն լավագույն ջանք-2004» զորավարժության նախապատրաստական կոնֆերանսը խափանելու փորձը արդարացի մտահոգություն է առաջացրել Հայաստանում: Առավել եւս, որ նախապատրաստվող խափանարարության մասին նախապես տեղյակ էին Ադրբեջանի իրավապահ մարմինները, որոնց աչքերի առջեւ տեղի ունեցավ այդ վրդովեցուցիչ միջադեպը», ասաց ՀՀ ԱԳՆ մամուլի քարտուղար Համլետ Գասպարյանը ի պատասխան այն հարցին, թե ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակում Բաքվում ընթացող կոնֆերանսի ընթացքում հունիսի 22-ին տեղի ունեցած միջադեպը որեւէ կերպ կարող է ազդել հունիսի 28-ին Ստամբուլում կայանալիք ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովին Հայաստանի մասնակցության վրա:

Ըստ Հ. Գասպարյանի, միջադեպը տրամաբանական հետեւանք է Ադրբեջանի իշխանությունների թողտվությամբ եւ քրախուսմամբ հասկապես վերջին շրջանում ահագնացող չափերի հասցված հայատյացության քաղաքականության, որը քափանցում է ադրբեջանական հասարակության բոլոր շերտերը եւ խոչընդոտում հայ-ադրբեջանական երկխոսությանը:

«Միաժամանակ ուզում եմ նշել, որ չնայած նման արհեստական խոչընդոտներին, Հայաստանը հաստատակամ է շարունակելու իր ակտիվ մասնակցությունը մեր տարածաշրջանում ՆԱՏՕ-ի կողմից կազմակերպվող համատեղ զորավարժություններին ու դրանց առնչվող այլ միջոցառումներին, այդ թվում Ստամբուլում ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովին: Հայաստանը բարձր է գնահատում այն կարեւոր դերը, որ Հյուսիսատլանտյան դաշինքը խաղում է Հարավային Կովկասում տարածաշրջանային համագործակցություն, երկխոսություն եւ փոխվստահություն հաստատելու ուղղությամբ», նշեց ԱԳՆ մամուլի քարտուղարը:

Հայաստանի բուհերում կանցկացվի նպատակային ընդունելություն

ՀՀ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների 2004 թ. ընդունելության կանոնների համաձայն այս տարի կանցկացվի մանկավարժական կադրերի նպատակային ընդունելություն.

ՀՀ սահմանամերձ, լեռնային եւ բարձր լեռնային համայնքների եւ դպրոցների ներկայացրած հայտերի հիման վրա մանկավարժական մասնագիտություններին (Հայաստանի մանկավարժական համալսարանի Երեւանի լեզվագիտական համալսարան, Գյումրու մանկավարժական ինստիտուտ, Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի Գորիսի մասնաճյուղ) հատկացված տեղերի 50 տոկոսի չափով,

Ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի պետական կոմիտեի հայտերի հիման վրա, համայնքների ներկայացմամբ՝ Ֆիզիկական կուլտուրայի հայկական պետական ինստիտուտի մարզչական ֆակուլտետում մինչեւ 30 տոկոսի չափով:

Համաձայն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության եւ մարզպետարանների ներկայացրած հայտերի՝ հայկական գյուղատնտեսական ակադեմիայի անասնաբուժություն մասնագիտությանը հատկացված տեղերի մինչեւ 50 տոկոսի չափով:

Նպատակային ընդունելության հայտեր ներկայացրած դիմորդները սահմանված կարգով պայմանագիր պետք է կնքեն գործատու եւ ընդունող կողմերի հետ, որը կվավերացվի համապատասխան պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից:

ՀՀ ԿԳՆ մամուլի ծառայություն

UNIBANK

до 31 августа

вклад

ОЛИМПИЙСКИЙ

9

12 месяцев

от 1000 USD

% годовых

ежемесячная капитализация или выплата процентов

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD До 5 млн.	USD, EURO До 10.000
до востребования		0*	0*
31 - 90 дней	в конце срока	7,5	5,5
	ежемесячно	7	5
91 - 182 дня	в конце срока	8	6,5
	ежемесячно	7,5	6
183 - 364 дня	в конце срока	8,5	7,5
	ежемесячно	8	7
365 - 550 дня	в конце срока	9	8
	ежемесячно	8,5	7,5

Вклады превышающие 5 млн. AMD или 10 тыс. USD, EURO и/или сроком более 550 дней - по индивидуальным ставкам.

* в отдельных случаях процентная ставка определяется на договорной основе

Минимальная сумма срочных депозитов

- 50.000 AMD
- 100 USD, EURO

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

Центральный офис

г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел: (3741) 539870
e-mail: unibank@unibank.am

Филиалы в г. Ереване:

Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) 542431

Филиал "МАЛАТИЯ"
ул. Себастия 141
тел: (3741) 776627

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) 261838

Филиалы в Армении:

Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) 40872

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) 33055

ЮНИБАНК
РЕАЛЬНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ
53 98 70
www.unibank.am

ՈՒՐԻՇՆԵՐԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

Թուրք լրագրողը հայերին խորհուրդ է տալիս մոռանալ Արեւմտահայաստան բառը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 23 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրք լրագրող Փուլաթ Թաշարը գտնում է, որ Թուրքիայի հայերը թե որպես փոքրամասնության անդամ, թե որպես երկրի քաղաքացի, պիտի օգտվեն բոլոր իրավունքներից: Այս մասին նա հոդված է հրապարակել «Ռադիկալ» թերթում, մասնավորապես անդրադառնելով նաեւ ցեղասպանությանը, որտեղ դնում է նաեւ իշխանությունների կողմից հրապարակ նետված «խայծը», խնդիրը թողնել պատմաբաններին:

Նա գրում է, որ Թուրքիայի հայերը պիտի կալվածատիրության իրավունք ունենան, զարկ տան մշակութային հարաբերություններին, այցելություններին, որ երկու ժողովուրդները (Հայաստան եւ Թուրքիա) պիտի ավելի լավ ճանաչեն իրար: Այնուհետեւ Թաշարը Հայաստանին նույնպես թելադրանքներ ունի, նկատում է Փարիզում լույս տեսնող «Յառաջը»: Հայաստանը, ըստ նրա, պիտի հրաժարվի Թուրքիայի արեւելյան շրջանները Արեւմտահայաստան կոչելուց, եւ ժողովուրդները պիտի զորակից լինեն, որ մոտ հարյուր տարի առաջ տեղի ունեցած «շատ ցավալի» պատահարները չկրկնվեն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վանաձորի «Արտահով տանիք» ՍՊԸ-ն Տանձուտ գետի վրա, Վահագնաձոր համայնքի տարածքում կառուցում է փոքր հզորությամբ ՀԷԿ:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը մշակույթի պահպանման, զարգացման եւ տարածման 2005-2008 թթ. պետական եռամյա ծրագրի լրամշակման եւ վերջնական տարբերակի կազմման նպատակով ստեղծագործական միություններից, մշակույթի բնագավառում գործունեություն իրականացնող հասարակական կազմակերպություններից, գիտական եւ մշակութային կրթական հաստատություններից ընդունում է հայտեր (առաջարկություններ, կարծիքներ, նպատակային ծրագրեր)՝ հետեւյալ ոլորտների վերաբերյալ.

1. Արվեստ
   ա) թատերարվեստ
   բ) երաժշտարվեստ
   գ) կերպարվեստ
   դ) ժողովրդական արվեստ եւ բանահյուսություն
   ե) կրկեսային արվեստ
   զ) պարարվեստ
2. Կինոարվեստ
3. Գեղարվեստական կրթություն՝
   ա) արվեստների ուսուցում
   բ) գեղագիտական դաստիարակություն
4. Գրահրատարակչական գործ
5. Թանգարաններ
6. Գրադարաններ
7. Մշակութային զբոսաշրջություն

Հայտերը ներկայացնել մինչեւ 2004 թ. հուլիսի 6-ը:

Հայտերը կքննարկվեն հուլիսի 7-14-ը: Արդյունքների մասին հայտատուին կտեղեկացվի լրացուցիչ:

Հայտերը ներկայացնել հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան, 375010, Կառավարական 3 տուն, ՀՀ մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարության աշխատակազմի մշակութային քաղաքականության վարչության պետական ծրագրերի, մշակութային համագործակցության, կրթության եւ գիտության բաժին, հեռախոս՝

(+374 1) 52-19-72, ֆաքս՝ (+374 1) 52-39-22, E-mail: mincult@xter.net

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հունիսի 27-ին **Հայ առաքելական սբ. եկեղեցու** Արարատյան հայրապետական թեմի երիտասարդաց շարժումը կազմակերպում է երիտասարդական ուխտագնացություն դեպի Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածին: Հրավիրում ենք բոլոր երիտասարդներին մասնակցելու տարեկան ուխտագնացության՝ ուսումնական հաստատությունների ավարտական ընդունելության քննությունների նախօրեին, բարեհաջող ուսումնական տարեշրջան սկսելու, քրիստոնեական Մայր աթոռին երիտասարդական ավյուն հաղորդելու, հայրապետական մաղթանքներ-օրհնություն ստանալու նպատակով:

Փոխադրամիջոցները կմեկնեն առաջնորդանիստ Ս. Սարգիս եկեղեցուց **հունիսի 27-ին, առավոտյան ժամը 9:00-ին:** Մասնակցելու համար զանգահարել **52-92-28, 58-47-22, 58-75-06** հեռախոսահամարներով:

www.araratian-tem.am

ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԵՄԻ ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 24.06.2004թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	540.57	535.20	546.00
EUR	1	ԵՎՐՈ	653.39	649.50	657.30
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	18.62	17.50	19.70

«ԻՄԱՍՏԱՍԵՐ» ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

հայտարարում է ընդունելություն 8, 9, 10-րդ դասարանների ֆիզիկամաթեմատիկական, տնտեսագիտական, բնագիտական եւ հումանիտար հոսքերում:

Բարձր առաջադիմությամբ օժտված դիմորդները կազատվեն վարձավճարից:

Շրջանավարտների՝ առանց ընդունելության քննությունների բուհ ընդունվելու արտոնություններին եւ այլ մանրամասների ծանոթացեք տեղում:

Դիմումներն ընդունվում են ամեն օր, ժամը 10:00-17:00-ը:

Հասցեն՝ Խանջյան 3, Խաչատուր Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ թիվ 1 մասնաշենքի 2-րդ հարկ:

Հեռ.՝ 52-25-33, 52-23-93, (09) 40-72-39:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-93

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 23.06.2004 Գինը՝ 100 դրամ